

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/1

Külföldi hírek

-----
budapest, 1981. január 09.

kül.

p é n t e k

-----
sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. január 9., péntek /mti/

lagos: trudeau kanadai kormányfő tárgyalásai

genf: namibia-konferencia

manila: szuzuki japán kormányfő megbeszélései

szófia: micotakisz görög külügyminiszter tárgyalásai

df kd

07.11 090181 0259

g.

g.

--

sk0002 4 230 mtik1002

közel-keleti körkép - iv. /1.rész/

a pfsz helyzete, céljai

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1981. január 9. /mti/ - 1980-ban nem tartotta meg esedékes ülészeit a palesztin ellenállási mozgalom magasabb fóruma, a 290 tagú palesztinai nemzeti tanács. a mozgalom bal oldalán elhelyezkedő szervezetek, a népi front palesztina felszabadításáért és a demokratikus front palesztina felszabadításáért magát jasszer arafatot, a pfsz elnökét, és egyben az el-fatah vezetőjét tették felelőssé az ülészeit elmaradásáért, ő viszont a térség ellentmondásos helyzetével, a dél-libanoni bázisokat sújtó izraeli támadásokkal indokolja a halasztást.

^{lyb}
a pfsz novemberben a szilárdság frontjának tagjaként bojkottálta az ammani arab csucsértekezletet; ez volt az első eset, hogy a palesztin ellenállás képviselői távolmaradtak egy arab csucstalálkozóról. a két, látszólag egymástól független mozzanat egyszerre tükrözi a pfsz belső és arabközi helyzetét.

minthogy az el-fatah meghatározó többséggel rendelkezik az ellenállási mozgalom valamennyi vezető testületében, jasszer arafat aránylag könnyűszerrel érvényesítheti a saját, mérsékeltnek tekinthető irányvonalát. ezt az irányvonalat - igaz, kiélezett viták után - megerősítette az el-fatah májusban megtartott kongresszusa, de nem vehető bizonyosra, hogy ismét elnyerné a nemzeti tanács egységes támogatását. arafat a tanácsülés halogatásával éppen azt akarja elérni, hogy az ellenállás stratégiájával és taktikájával kapcsolatos nézeteltérések veszélybe sodorják a mozgalom egységét.

ha a januárban hivatalba lépő ronald reagan és a közelgő izraeli választások legnagyobb esélyesének számító munkapárt jordánia bevonásával akarja megoldani a palesztin kérdést, s husszein király hajlandóságot mutat a neki szánt szerep vállalására, akkor elkerülhetetlenül felvetődik a kérdés: érvényes-e az 1974-es rabati arab csucs határozata, amely szerint a pfsz a palesztin nép egyedüli törvényes képviselője, avagy részben vagy egészben jordánia sajátítja ki a palesztinok képviseletének jogát? bár husszein király váltig cáfolja a neki tulajdonított ambíciókat, sok tényező szól amellett, hogy szaúd-arábia és más konzervatív rezsimek - és ujabban irak - hajlanak a jordániai megoldás támogatására, hiszen egy független palesztin államot éppúgy nem néznének jó szemmel, mint izrael. /folyt/

bz/ve ha pn

07.20 090181 2392

Nuu g.

sk0003 4 230 mtik1003

közel-keleti körkép - iv. /2.rész/

a habbas-féle népi front és szövetségesei 1974-ben szembehelyezkedtek a palesztinai nemzeti tanács határozatával, amely kimondta, hogy a palesztin probléma átmeneti megoldásként létre kell hozni a ciszjordániai-gazai mintaállamot. elképzelhető tehát, hogy mekkora vihart váltana ki a camp david folytatásként elgondolt jordániai formula elfogadásának mérlegelése.

nem véletlen tehát, hogy a pfsz belső vitáinak középpontjában a jordániához való viszony áll. november elején két gerillaszervezet /az el-szaika és a népi front palesztina felszabadításáért/ kivált az 1978-as bagdadi arab csucson életre hívott jordániai-palesztin vegyesbizottságból, de politikailag ennél lényegesebb, hogy helyreállt a pfsz és jordánia 1970-ben, a jordániai-palesztin bázisok katonai felszámolása miatt megszakadt együttműködése, amelynek a feltételeit az 1974-es rabati csucs teremtette meg a pfsz kizárólagos képviseleti jogának az elismerésével. két szervezet, a független el-fatah és az irakhoz kötődő arab felszabadítási front továbbra is képviselteti magát a jordániai-palesztin vegyesbizottságban. a népi front és a demokratikus front a kapcsolatok teljes megszakítását követeli, főként azóta, hogy husszein király az augusztusi kormányátalakításkor önálló minisztériumot hozott létre a megszállt területek ügyeinek intézésére.

figyelemre méltó, hogy irak már ez év tavaszán bezáratta a két haladó irányzatú szervezet, a habbas-féle front és a havatmeht vezette demokratikus front bagdadi irodáját. a beirutai sajtóban egyidejűleg olyan hírek láttak napvilágot, hogy irak jordániai-palesztin uniót próbál tető alá hozni, amelynek keretében ammani székhellyel, arafat elnökletével, megalakulna a száműzetésben működő palesztin kormány. /folyt/

bz/ve ha pn

07.24 090181 1809

Nuu

g.

--

sk0004 4 230 mtik1004

közel-keleti körkép - iv. /3.rész/

arapat nyilvánosan elutasítja a jordániával kapcsolatos amerikai terveket, de egyébként az együttműködés híve. az ammani csúcsig csupán az el-fatah /következésképpen a pfsz vezetősége/ tudott jó kapcsolatokat fenntartani mind a haladó, mind a konzervatív arab rezsimekkel. az ammani bojkottot a résztvevők „sziriai nyomással”, magyarázták, s megértően kezelték. a pfsz vezetősége, mérsékelt szárnya egyrészt nem hagyhatja figyelmen kívül belső, radikális ellenzékét, másrészt nem tekinthet el attól sem, hogy szíriában is, libanonban is damaszkuszi felügyelet alatt áll.

a begin-kormány a palesztin autonómia elfogadtatása végett törekedett a ciszjordániai hazafias erők lefejezésére a befolyásos polgármesterek deportálásával, harcképtelenné tételével. szándéka ellenére azonban a jordániai formula számára is előkészítette a talajt, hiszen a vezetők nélkül maradt nép körében mindkét megoldáshoz könnyebb partnereket találni. ezért sokasodtak meg az utóbbi időben a palesztin kollaboránsok elleni merényletek.

a pfsz fő problémája, hogy a magukat marxistának valló haladó szervezetek még mindig nem szakítottak a mindent vagy semmit kispolgári jelszavával, a reálisabb gondolkodású mérsékeltek pedig olykor elvtelen megalkuvásokra is képesek az arab támogatás biztosítása és a távolabbi cél érdekében. ha nem sikerül urrá lenniük belső ellentétiken, veszélybe sodorhatják az ensz-ben és az ensz-en kívül kivívott nemzetközi elismerést és támogatást.

bz/zsa ha pn

07.28 090181 1542

-.-

sk0005 4 230 mtik1005

salvador - újabb harci cselekmények

fort péter, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1981. január 9. /mti/ - élénk harci tevékenységről számolt be a farabundo marti nemzeti felszabadítási front rádióadója, a „Liberación”, csütörtökön az ország délkeleti szektorából. a front fegyveres ereje automata fegyverekkel, valamint

Nuu 9.

E

páncélöklökkel támadta a junta hadseregnek létesítményeit, katonai és rendőrlaktanyákat san miguelben és la unión kikötővárosban.

a főváros szomszédságában levő guazapa körzetéből a junta hadserege a jelentős számbeli fölény ellenére sem tudta kiszorítani a forradalmi erők ott harcoló egységeit. az átalakított kormány gazdasági intézkedéseket jelentett be a gazdasági csőd állapot valamelyes rendezése érdekében, ugyanakkor a baloldali erők által meghirdetett általános politikai sztrájkjelölőkészületek ellensúlyozására szankciókat helyezett kilátásba a munkabeszüntetések esetére.

a junta hadseregének új vezérkari főnöke csütörtökön sajtónyilatkozatban „bonyolultnak”, minősítette a haderő helyzetét a főváros közelében húzódó fronton. a san salvador környéki harcok a fővárosban levő katonai erő jelentős részét kötik le.

a közép-amerikai hírforrások kommentárjaikban idézik a farabundo marti frontban tömörülő egyik szervezet, a népi ellenállás felhívását a salvadori néphez, amelyben az összes forradalmi és demokratikus erőt felszólítja, hogy vegyen részt a hatalom megragadásáért indított küzdelemben. a népi ellenállás a múlt évben csatlakozott az egységfronthoz.

fp/dj mj

07.32 090181 1552

-.-

sk0006 4 230 mtik1006

hírek latin-amerikából

havanna, 1981. január 9. /mti/ - a guatemalai baloldali erők közös nyilatkozatban jelentették be, hogy létrejött a taktikai és stratégiai egység a salvadorral szomszédos állam katonai diktaturája ellen küzdő legfontosabb szervezetek között. a szegények gerillahadserege, a felkelő fegyveres erők, a fegyveres népi szervezet, valamint a kommunistákat tömörítő guatemalai munkapárt dokumentuma leszögezte: az országban nincs legális lehetőség a demokrácia megteremtésére, és a baloldal számára nem maradt más út, mint az elnyomó szervezet fizikai megsemmisítésére való felkészülés.

x x x

Nuu 9.

E

a kicsiny antillai szigetország, ⁱ⁾ ~~sant~~ Lucia külügyminisztere, George Odum csütörtökön bejelentette: kormánya még az idén csatlakozni kíván az el nem kötelezett országok mozgalmához. e szándék - a külügyminiszter nyilatkozata szerint - a kormánynak azt az óhaját tükrözi, hogy ~~sant~~ Luciót összekösse a széles nemzetközi fórumokkal. a szigetország képviselői 1979-ben megfigyelőként vettek részt az el nem kötelezett országok hatodik, havannai csúcshéberkezletén.

x x x

guyanában tárgyal Isidora Malmierca Peoli kubai külügyminiszter, aki csütörtökön érkezett az ország fővárosába. kubai sajtójelentés szerint kollégájával, Rashleigh Jacksonnal folytat megbeszéléseket kétoldalú, valamint nemzetközi kérdésekről. Malmierca utazásával kapcsolatban havannában megállapították: a találkozóra az el nem kötelezett országok külügyminiszterei február 4-én, új-delhiben sorra kerülő értekezletét megelőzően kerül sor.

x x x

országos sztrájk előkészületei folynak Peruban, tiltakozásul a folyamatos áremelkedések ellen. a kormányzó népi akció párt politikája ellen január 15-re tervezett megmozdulást nemcsak a baloldali erők, hanem az apra párt is támogatja. a sztrájkfelhívás követeli Ulloa/miniszterelnök lemondását, valamint az energiaügyi miniszter leváltását.

/elias

fp/so mj

07.48 090181 2109

--

sk0007 4 270 mtik1007

fognövesztés

moszkva, 1981. január 9. /mti/ - a világon elsőként, fogcsira átültetésével növesztenek új fogakat dagesztáni orvosok. a dagesztáni orvostudományi egyetem sztomatológiai tanszékén kidolgozott módszer alkalmazása százszázalékos eredménnyel jár: az eddig kezelt valamennyi betegnek új, tökéletesen egészséges fogai nőttek - adja hírül az izvesztyija.

Nuu

9.

a szovjetunióban már a 40-es években - akkor még sikertelenül - próbálkoztak fogcsira átültetésével. a dagesztáni kutatóorvosok m. Makszudov professzornak, az orvostudományok doktorának vezetésével, s a szerv- és szövetátültetések és az immunológia terén azóta elért eredmények alapján dolgozták ki módszerüket. több ezer sikeres állatkísérlet után tízenhét, 8-17 éves beteg inyébe ültettek át idegen fogcsirákat. a páciensek az átültetést követően öt évig jártak felülvizsgálatra, s valamennyi esetben megfigyelhető volt, hogy az ily módon növesztett fogak normálisan fejlődtek.

a dagesztáni kutatók most továbbfejlesztik módszerüket - amelyet egyébként időközben találmánynak fogadtak el -, hogy valamennyi fogászati klinikán alkalmazható legyen. s talán nincs messze az az idő, amikor a fogorvos így szól betegéhez: „ezzel a foggal nem érdemes tovább vesződni, inkább növezzünk újat helyette.” /fazekas judit/

it/so mj

07.53 090181 1320

--

sk0008 4 270 mtik1008

dühöngő majom

róma, 1981. január 9. /mti/ - carmine cupolillo római kőműves és családja a minap nagy csörömpölésre ébredt: a másik szobában egy majom tört és zuzott mindent, ami a mancsa ügyébe került. hivatlan vendégüket sok kedveskedéssel próbálták lecsillapítani, gyümölcsökkel kínálták, de mindhiába. bimalu a kőműves kezébe harapott, majd folytatta a lakás tervszerű lebontását.

a „sértett fél”, erre a rendőrségtől kért segítséget, de - antimajom különítmény híján - azok is csak egy urh-kocsit tudtak a helyszínre küldeni. a dühöngő állat azonban az egyenruhától sem riadt meg. le nem teríthették, élve kellett elfogniok, hogy a harapásról kivizsgálhassák, nem vészett-e az állat. az egyik szomszéd közben egy közeli vendégcirkuszhoz sietett idomárért. jobb híján oroszlan idomitót kerített elő. bimalu azonban őt is jól megharapta.

Nuu

9.

kül

- 8 -

1981.01.09.

végül nagy nehezen előkerült a gazda is. pokrócot dobott bimalura, majd grabancon ragadta a szökevényt, és vele együtt elvonult a rendőrsre. hat éve hatalmas lakat van a ketrecén - mondotta értetlenkedve, miközben jegyzőkönyvbe vették vallomását. bimalu most rendőri felügyelet alatt várja az állatorvosi vizsgálat eredményét - gazdája pedig a kőműves számláját. /simó/

se/so fm kd

08.05 090181 1263

.-

sk0009 4 230 mtik1009

ürkomp

washington, 1981. január 9. /mti/ - az egyesült államok hadügyminisztériuma csütörtökön közölte, hogy már az első amerikai ürkomp-kísérlet alkalmával katonai célú kísérleteket hajtanak végre.

a pentagon szerint az előreláthatólag március 14-én felbocsátandó columbia nevű ürkomp személyzete egyebek között magával visz a világűrbe egy lézeres készüléket, amely világűrbeli fegyverek célzókészülékéül szolgálhat. a hadügyminisztérium illetékesei ugyanakkor kijelentették: „nem lézere fegyver-kísérletről van szó,,.

lézeres célkövető berendezéseket földi viszonyok között az amerikai hadsereg már rendszeresített az m-60-as patton típusú páncélosokon. feltehetően ezek űrbeli alkalmazhatóságának kipróbálásáról van szó. a pentagon képviselői szerint az ürkomp „kisméretű lézert visz magával, amely nem tekinthető lézere fegyvernek,,. támadó rakéta ellen felhasználható lézere fegyver kifejlesztése „nem várható ebben az évtizedben,,.

br/so fm kd

08.09 090181 0984

9.

.-

L
kül

- 9 -

1981.01.09.

sk0010 4 270 mtik1010

ítéletidő kelet-bulgáriában

szófia, 1981. január 9. /mti/ - a napok óta tartó havazás és az azt kísérő rendkívül heves szél következtében járhatatlanná vált a bolgár tengermellékre vezető utak többsége. sumen, várna és burgasz megyében több száz gépjármű, főleg személygépkocsi akadt el a hóban.

a görög határ közelében fekvő, dél-bulgáriai kardzsaliban az idei télen először havazott ugyan, de egyszerre félméteres hó esett. az országos és helyi szervek nagy erővel láttak hozzá az utak megtisztításához, és felhívták a gépkocsivezetők figyelmét, hogy egyelőre hólánccal se vágjanak neki az említett országrészekben a kalandosnak ígérkező utazásnak.

ék/so mj

08.21 090181 0687

.-

sk0011 4 300 mtik1011

rövid hírek

hajószerecsétlenség az amazonason

brasilia, 1981. január 9. /afp/reuter/upi/dpa/ - a legfrissebb hivatalos tájékoztatás szerint legkevesebb 200 ember vesztette életét szerdán az amazonas hullámsírjában, amikor a folyam braziliai szakaszán homokzátonyra futott, majd felborult és elsüllyedt egy tulzsufolt utasszállító hajó. a „nova amapa,, a torkolatvidék két városa, macapa és jari folyami kikötők között közlekedett. a szerencsétlenség idején legalább 300 utas és matróz tartózkodott a fedélzeten. eddig 126 holttestet találtak meg.

trudeau nigériában

lagos, 1981. január 9. /afp/ - pierre elliott trudeau kanadai miniszterelnök csütörtökön háromnapos hivatalos látogatásra lagosba érkezett. a nigériai vezetőkkel elsősorban a kétoldalu kapcsolat és az ugynevezett észak-dél párbeszéd kérdéseit vitatja meg.

WA 10.05

L
kül

- 10 -

1981.01.09.

merényletek

London, 1981. január 9. /afp/ap/ - a „skót szocialisták köztársasági ligája”, nevű szervezet adta fel thatcher miniszterelnök-asszonynak azt a levélbombát, amelyet szerdán délután még idejében sikerült felfedezni és hatástalanítani. ezt a szervezet nevében egy ismeretlen telefonáló közölte a the sun napilap szerkesztőségével. a scotland yard szóvivője szerint ez a skóciában „viszonylag jól ismert”, szervezet első londoni akciója.

csütörtökön éjszaka pokolgép robbant london nyugati részében, a brit királyi légierő uxbridge-i laktanyájában. a nagyerejű robbanás jelentős anyagi károkat okozott, sebesülés nem történt. több szervezet is vállalta a merényletet, köztük az ir köztársasági hadsereg.

nszk fegyverexport

bonn, 1981. január 9. /adn/ - a nyugatnémet kormány 1975-1979. között közel 6 milliárd márka értékben engedélyezte nyugatnémet fegyverek exportját - jelentette be csütörtökön bonnban dieter von würzen gazdaságügyi államtitkár. a kivitel 40 százaléka olyan országokba irányult, amelyek nem tagjai a nato-nak. /adn/afp/

áramszünet

salt lake city, 1981. január 9. /afp/dpa/ - csütörtökön este öt órán át sötétség borult utah amerikai szövetségi államra és három szomszédos állam nagy részére. az áramszünet érintette területen több mint másfél millió ember él. az áramszünetet egy 230 ezer voltos magasfeszültségű elektromos távvezeték elszakadása okozta.

to fm

08.27 090181 2301

--

sk0012 4 230 mtik1012

kínai párt - tekintélyvesztés

peking, 1981. január 9. /mti/ - a pekingi sajtó több cikke arra utal, hogy a tekintély elvesztésének félelme foglalkoztatja a kínai kommunista pártot. amint a cikkek hangoztatják, a párt a fegyveres forradalom időszakában hatalmas tekintélyre tett szert a néptömegek körében. ez a tekintély azonban fokozatosan csökkenni kezdett az ötvenes évek második felében, amikor mao ce-tung és a pártvezetés átállt az ultrabaloldali és kalandor vonalra. a folyamat meggyorsult

WA 10.01

kül

- 11 -

1981.01.09.

és általánossá vált a kulturális forradalom évtizedében. alaposan aláásta a kínai párt tekintélyét a tömegek szemében az is, hogy a hatalom birtokában a párt vezetői kiváltságos réteggé alakultak át és mind életmódjukban, mind gondolkodásukban eltávolodtak, sőt elszakadtak a tömegektől.

megfigyelőket nem lepi meg, hogy a kínai pártvezetés nyíltan kezd beszélni annak szükségességéről, hogy meg kell állítani a tekintélyvesztés folyamatát és vissza kell hozni a kínai kommunista pártba a „jenani szellemet”, vagyis azt a gyakorlatot, hogy a vezetők nem éltek lényegesen jobban a tömegeknél és gondot fordítottak arra, hogy tisztában legyenek a lakosság mindennapi problémáival. ennek a szellemnek a visszaidézése azonban halvaszületett kísérletnek tűnik annak ismeretében, hogy a kiváltságokat élvező vezetők mereven ragaszkodnak pozícióikhoz, a bürokratikus vezetési módszerekhez és nem hajlandók lemondani megszerzett előjogaikról.

mint az egyik cikk megállapítja, a vezetők egy része hajlamosnak mutatkozik arra, hogy „eldobja a szennyest és tisztát vegyen fel”, de arra már nem, hogy „vállalkozzék a szennyes megtisztítására, vagy kitergegetésére”, ezek a vezetők azzal érvelnek, hogy „éppen a szennyes kitergegetése az, ami aláássa, sőt tovább rombolja, a párt amugyis alaposan megcsappant tekintélyét.

több cikk hangsúlyozza, hogy ha tetszik, ha nem, a kínai kommunista pártnak szembe kell néznie a kegyetlen valósággal és tudomásul kell vennie, hogy tekintélye veszélyes mértékben visszaesett a lakosság körében. a cikkek írói sürgetik a párton belüli egészségtelen jelenségek felszámolását és mindazok nyílt bírálatát, akik életmódjukkal és helytelen vezetési gyakorlatukkal hozzájárulnak a kínai kommunista párt tekintélyének elvesztéséhez.

éb/dj mj kd

08.37 090181 2308

--

WA 10.01

L
kül

- 12 -

1981.01.09.

sk0013 4 300 mtik1013

haig - szenátus /1.rész/

washington, 1981. január 9. /mti/ - az új amerikai kormányzat első próbatételére pénteken - tíz nappal a kormány hivatalbalépése előtt - kerül sor, amikor alexander haig kijelölt külügyminiszter a szenátus külügyi bizottsága elé áll, hogy válaszoljon a szenátorok kérdéseire.

a the new york times értesülése szerint haig allen a legfőbb kifogás az, hogy ő kötötte meg 1974 augusztusában az alkotást, amely állítólag a következőképpen hangzott: gerald ford akkor foglалhatja el az elnöki hivatalt, ha büntetlenséget biztosít richard nixonnak, a watergate-ügyben súlyosan kompromittált elnöknek. a fehér ház volt személyzeti főnökét ezen kívül azzal vádolják, hogy ő biztatta hazugságra nixont. állítólag létezik egy magnószalag, amelyen haig ezt tanácsolja az elnöknek, ha a watergate vizsgáló bizottság kellemetlen kérdéseket tenne fel neki a demokratapárti főhadiszállás elleni betörésről: „mondja egyszerűen azt, hogy nem emlékszik,,.

a volt tábornok számára a pénteki meghallgatás azért nem válhat „végzetessé,, mert a demokratapárti törvényhozók többsége, valamint a liberális sajtó úgy véli: reagannek meg kell adni a lehetőséget, hogy „tisztá lappal kezdjen,,. ez a véleményt fejtette ki többek között james reston, az ismert publicista is. reston rámutatott, hogy alexander haig azon kevesek egyike az új kormányzatban, akik tényleges kormányzati tapasztalatokkal rendelkeznek.

a szenátusban kisebbségbe került demokratapártiak mégis jelezték, hogy szükség esetén készek megvívni első csatájukat a republikánusokkal haig ügyében. alan cranston demokratapárti szenátor csütörtöki sajtóértekezletén közölte, hogy a demokrata kisebbség nem hajlandó szavazni haig jóváhagyásáról, amíg bizonyos, hogy nem bocsátják rendelkezésére a vizsgálóhoz szükséges anyagokat. a megjegyzés a nixon-féle fehér házban elhangzott, összesen 160 óra időtartamu telefonbeszélgetéseket és megbeszéléseket rögzítő magnetofonszalagra vonatkozhat. /folyt./

br/dj fm

08.51 090181 2011

--

Wa 10.05
6

kül

- 13 -

1981.01.09.

sk0014 4 300 mtik1014

haig - szenátus /2.rész/

az eredetileg egy hétre tervezett meghallgatások minden bizonnyal a jövő héten is folytatódnak. többek között a jövő hétre marad william french smith kijelölt igazságügyminiszter meghallgatása, ami ugyancsak nem lesz problémamentes. a the washington post, a the new york times és más amerikai lapok bíráló cikkek sorozatát zudították reagan volt ügyvédjére, amiért a kijelölését követő napon résztvett a híres táncdalénekes, frank sinatra születésnapj fogadásán.

sinatra régóta rossz hírbe keveredett mint a szervezett alvilág és az amerikai maffia - a cosa nostra - vezetőinek barátja és üzlettársa. amerikában és külföldön egyaránt számos teleplezés látott napvilágot ezekről a kapcsolatairól. csak egy ember „nem tudott róluk,,: french smith kijelölt igazságügyminiszter. reagan ugyancsak hivatalos volt az ominózus születésnapj partira, de elég óvatos volt ahhoz, hogy ezáltal ne fogadja el a meghívást. a szenátus igazságügyi bizottsága most felkérte az fbi-t, hogy készítsen jelentést frank sinatra viselt dolgairól.

br/dj fm

08.53 090181 1092

--

sk0015 4 270 mtik1015

kongresszusi palota

moszkva, 1981. január 9. /mti/ - felújítva várja az szkp februárban megkezdődő kongresszusát a kreml kongresszusi palotája. az 1961-ben elkészült épületben immár ötödik alkalommal ül össze az ország kommunistáinak tanácskozása.

a nagy esemény előtt kívülről-belülről rendbehozták a palotát, ahol szinte minden este rendeznek színházi és opera- előadásokat, koncerteket. kívülről megtisztították az óriási épületet borító kőlapokat, belülről rendbehozták a nemes fából készült burkolatot, felújították a márványlépcsőket, a termék padlózatát. új bevonatot kapott a terem hateres kényelmes ülése, megújult a hatalmas színpad, amely teljesen új világítási berendezést kapott - figyelembe véve a színes televíziós közvetítések igényeit is. a fényszabályozás

Wa 10.05
6

kül

- 14 -

1981.01.09.

automatikusan, programvezérléssel történik a színházi és opera előadások idején. új vetítővásznat is beépítettek: a különleges műanyag-vászon tíz méter magas, 21 méter széles. a színpad új süllyesztőberendezést, különleges liftet is kapott, s tovább javították a terem hangosítását.

ki/so mj

08.55 090181 1094

-. -

sk0016 4 230 mtik1016

rövid hírek

emberrablás

mantova, 1981. január 9. /upi/ - ismeretlen fegyveresek csütörtökön az észak-olaszországi gonzagában saját gyárának közelében a nyílt utcán elrabolták orlando gandellinit, a navobia italiana company tejipari vállalat 46 éves tulajdonosát. a nyomozás megindult, az emberrablók még nem adtak életjelt magukról.

letartóztatások

istanbul, 1981. január 9. /ap/ - a török biztonsági erők a terrorizmus felszámolására indított nagyszabású országos akciókban a közelmúltban 23 gyanúsítottat állították elő az anatóliai konyában, 17-et pedig a dél-törökországi adanában - jelentették be csütörtökön a török hatóságok.

waldheim felhívás

new york, 1981. január 9. /dpa/ - kurt waldheim ensz-főtthkár csütörtökön felkérte a világszervezet tagállamait, hogy önkéntes hozzájárulással vállaljanak részt a 2500 fős ciprusi békefenntartó-erő /unficyp/ állomásoztatásának növekvő pénzügyi terheiből. az unficyp költségvetése 1980. december 15-én 79 millió dolláros deficitet mutatott.

bartók-koncert

szófia, 1981. január 9. /mti/ - nagy sikerrel tartották meg a bartók béla születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett hangverseny-sorozat első estjét csütörtökön a szófiai magyar kulturális intézetben. fiatal bolgár művészek bartók gyermekeknek

Wa

11.

kül

- 15 -

1981.01.09.

című ciklusából szólaltattak meg műveket, a nemzetközi versenyeken díjazott vlcsev vonósnégyes pedig bartók 2. vonósnégyesét adta elő. a bartók-centenárium alkalmából a jövő hónapban fotodokumentációs kiállítás nyílik a szófiai magyar intézetben.

to fm

09.06 090181 1573

-. -

sk0017 4 230 mtik1017

kinai rágalmak - pravda

moszkva, 1981. január 9. /taszsz/ - a kínai sajtóban ismét tömeges méretekben megjelenő szovjetellenes cikkekkel foglalkozik a pénteki pravda. egyebek között megállapítja: a szovjet párt és kormány politikájának rágalmazása, a szovjetellenesség a pekingi vezetés kül- és belpolitikájának legfontosabb elemévé vált. a kínai sajtó a valódi okok helyett az „agresszív szovjet stratégiát”, teszi felelőssé a nemzetközi helyzet kiéleződéséért. a maoisták nyilatkozataikban eljutnak addig a képtelen gondolatig, hogy jelenleg „már nem az imperializmus, hanem a szovjetunió a nemzetközi feszültség fő forrása,,.

a pekingi vezető köröknek az imperialistákhoz való mind szorosabb idomulását jól példázza az a tény, hogy a kínai népköztársaság tömegtájékoztatási eszközei még a nato propaganda-arszenáljából sem áttalának átvenni anyagokat abból a célból, hogy befeketítsék a szovjetunió békeszerető külpolitikáját. így nemrég az egyik pekingi lap hasábjain részletek jelentek meg haldemannak, nixon volt amerikai elnök tanácsadójának emlékirataiból; ebben a szerző azt állítja, hogy 1969-ben a szovjetunió nukleáris csapást akart mérni kínára. az ilyen képtelen állítások csakis arra jók - hangsúlyozza a pravda -, hogy tovább fokozzák a szovjetellenes és nacionalista-soviniszta érzelmeket a kínai lakosság körében. egyúttal a kínai vezetés arra is kihasználja őket, hogy megpróbálja elterelni a nép figyelmét az ország fejlődésében tapasztalható problémákról, s az „északról fenyegető veszély”, rémével egységbe kovácsolja az egymással szembenálló csoportokat.

dl mj

09.08 090181 1615

Wa

11.

1981.01.09.

sk0018 4 230 mtik1018

afganisztán /1.rész/

kabul, islamabad, 1981. január 9. /mti-taszsz, ap/ - csütörtökön kabulban babrak karmálnak, a forradalmi tanács elnökének, az afganisztáni népi demokratikus párt kb főtitkárának, az ország kormányfőjének elnökletével ülést tartott a forradalmi tanács elnöksége. az ülésen elfogadták az általános hadkötelezettségről szóló törvényt, amelyet előzőleg már jóváhagyott a minisztertanács és a párt kb politikai bizottsága, és amely a csütörtöki ülés nyomán hatályba lépett. az új törvény értelmében a hadkötelezettség a 20-40 éves személyekre terjed ki.

az ország vezető testületei a törvény életbe lépése kapcsán felhívást intéztek a néphez, amely hangsúlyozza: az áprilisi forradalom vívmányainak, a hazának, a függetlenségnek, a területi sérthetatlenségnek és a nemzeti szuverenitásnak a védelme nemcsak afganisztán fegyveres erőinek, hanem az ország egész muzulmán népének szent kötelessége.

a dokumentum nagyra értékeli emellett a világ haladó erőitől, mindenekelőtt a szovjetuniótól kapott önzetlen segítséget, amely szintén hozzájárul a forradalmi vívmányok védelméhez./taszsz/

x x x

csütörtökön az afgán fővárosban sajtóértekezletet tartottak az itt tartózkodó brit parlamenti küldöttség tagjai. koholmánynak minősítették azokat a nyugati sajtójelentéseket, amelyek szerint kabulban nyugtalanság uralkodik. a városban nyugalom tapasztalható, az élet normális mederben folyik - mutattak rá.

a nap folyamán az angol képviselőket fogadta anahita ratebzad, a „béke és szolidaritás” bizottság elnöke, az andp kb politikai bizottságának tagja, oktatási miniszter, sah muhammed doszt külügyminiszter, az andp kb tagja és abdul szattar purdeli, a szakszervezetek központi tanácsának elnöke. a brit küldöttség a különböző minisztériumok és szervezetek munkájával ismerkedett meg.

az ap amerikai hírügynökség a kabuli rádió islamabadban vett adására hivatkozva azt jelenti, hogy a brit képviselőket csütörtökön babrak karmal is fogadta, és „a két felet kölcsönösen érdeklő,, kérdésekről tárgyaltak. /folyt./

fo mj kd

09.21 090181 2093

Nuu

M.

1981.01.09.

sk0019 4 230 mtik1019

afganisztán /2. rész/

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

islamabad, uj-delhi, 1981. január 9. /reuter, afp/ - az általános hadkötelezettségről szóló törvény a hadsereg létszámának feltöltését hivatott szolgálni, amely a dezertálások és a veszteségek következtében nyugati diplomaták becslése szerint körülbelül 80.000-ról 30.000-re esett vissza. a korhatár módosítása bizonyos fiatalítási tendenciákat jelez, mivel korábban a 21-46 éveseket kötelezheték katonai szolgálatra.

a diplomások számára a szolgálati idő 1 év, a diplomával nem rendelkezők esetében 2 év. a továbbszolgálók 2-3000 afgani /mintegy 40-70 dollár/ havi zsoldkiegészítésben részesülnek.

fo mj kd

09.25 090181 0760

--

sk0020 4 260 mtik1020

bartók-évforduló a szovjetunióban

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. január 9. /mti/ - a szovjetunió zenei életének is jelentős eseménye lesz ez év tavaszán a megemlékezés a nagy magyar zeneszerző, bartók béla születésének századik évfordulójáról. az évforduló megünneplésére emlékbizottság alakult a neves zeneszerző, andrej espaj elnökletével. az elnökhelyettesek: vaszilij kuharszkij, a szovjetunió kulturális miniszterhelyettese és jurij melentyev, az oroszországi kulturális minisztere. a bizottság tagjai között neves zeneszerzők, zenetudósok, művészek vannak, köztük dmitrij kabalevszkij és kara karajev, valamint rogyion cscedrin zeneszerzők, jevgenyij szvetlanov és gennagyij rozgyesztvenszkij karmesterek, emil gilelsz zongoraművész, leonyid kogan hegedűművész, ivan martinov zenetudós. képviselteti magát a bizottságban a szovjetunió valamennyi köztársasága is.

M.

a bizottság, a szovjet és a magyar kulturális intézmények segítségével, gazdag programot állított össze. márciusban nagyszabású koncertet rendeznek a moszkvai konzervatóriumban, ahol bartók hangversenyezett, s felavatják a magyar zeneszerző szobrát is. a szovjet fővárosban bartók-émlékkiállítás nyílik. a rádió és a televízió több műsort szentel műveinek, életének, a melogyija hanglezkiadó bartók-műveket jelentet meg. az egész országban lesznek bartók-hangversenyek és előadások.

az évforduló egyik nagy eseménye lesz a fából faragott királyfi bemutatója a moszkvai nagy színházban, amely a múlt évben tűzte műsorára a nagy magyar zeneszerző operáját, a kékszakállu herceg várát. a balettet most szovjet művészek állítják színpadra, a koreográfiát andrej petrov fiatal művész készíti, aki korábban suksin művét, a vörös kányafa című regényt formálta baletté. az előadást a nagy színház főzeneigazgatója, jurij szimonov vezényli. a fából faragott királyfi kettős szereposztásban kerül a színház műsorára. a királykisasszonyt az ismert fiatal művésznő, nagyezsda pavlova, illetve a másik szereposztásban tatjana golikova táncolja. a királyfi vjacseszlav gorgyjejev, illetve valerij anyiszimov lesz. a fából faragott királyfi szerepében a világhírű, lenin-díjas mihail lavrovszkij, a szovjetunió népművésze, illetve az állami-díjas mihail civin lép fel. a bartók-táncjátékot a kékszakállu herceg várával együtt egy előadáson játssza majd a nagy színház.

ki/so mj

10.24 090181 2391

--

sk0021 4 300 mtik1021

portugália

lisszabon, 1981. január 9. /mti-afp/ - portugáliában csütörtökön hivatalosan befejezte tevékenységét az eddigi kormány, hogy péntektől átadja helyét francisco pinto balsemao kabinetjének.

az eddigi kormányt, amely tavaly január óta volt hivatalban, francisco sá carneiro vezette egészen december 4-ig, amikor légiszerencsétlenség áldozata lett. halála után az addigi miniszterelnök-helyettes diego freitas do amaral (külügyminiszter) töltötte be az ügyvivő kormányfő szerepét.

sá carneiro kormánya az 1974-es forradalom vívmányainak felszámolását, pontosabban az ehhez szükséges feltételek megteremtését tekintette fő céljának. 372 napos tevékenysége alatt

11. VT

jelentős eredményeket is elkönnyelhetett ezen a téren, nevezetesen azt, hogy győzelemre vezette a jobboldali pártok koalícióját az októberi parlamenti választásokon. decemberben azonban a kormány által támogatott elnökjelölt súlyos vereséget szenvedett a államfőtől, eanes tábornoktól, aki hű a forradalmi vívmányokat rögzítő alkotmányhoz.

/hivatalban levő

a most hivatalba lépő balsemao-kormány ugyanazokat a jobboldali pártokat tömöríti, mint elődje, politikájában azonban hangsúlyeltolódások várhatók. az új miniszterelnök feltehetően felhagy az államfő elleni támadásokkal, és megpróbál nyitni az ellenzékben levő szocialista párt felé.

sas fm

10.28 090181 1345

--

sk0022 4 230 mtik1022

nyugatnémet haditengerészet

bonn, 1981. január 9. /taszsz/ - fromm altengernagy, az nszk haditengerészeti erőinek parancsnoka, flensburgban elhangzott beszédében megismételte a nato-körökben manapság gyakran hangoztatott követelést, hogy a nato nyugat-európai tagállamainak haditengerészetét erősítsék meg, és kapjanak nagyobb szerepet a világtengereken ,,az energia- és nyersanyag-források védelmében,,.

ezzel összefüggésben a nyugatnémet altengernagy a bundesmarine, a nyugatnémet haditengerészet ,,külpolitikai szerepének kiegészítése,, mellett foglalt állást. mindennek a parancsnok szerint abban kell kifejeződnie, hogy az nszk-hadiflotta a nato-partnerekkel együtt résztvesz olyan ,,politikai feladatok,, teljesítésében, amelyek célja ,,az energia- és nyersanyag-forrásokhoz vezető utak védelme a világtengereken,,. az altengernagy biztosította hallgatóságát arról, hogy ennek megfelelően a nyugatnémet haditengerészet kész jelentősen kiterjeszteni tevékenységi területét ,,északi irányban,,. beltöltve ezzel azt a ,,részt,, amely a brit és amerikai haditengerészet más térségekben szükséges, növekvő jelenléte következtében támadna. e térségeken a nato a perzsa-öböl és az indiai-óceán vizeit érti. az ilyen és ehhez hasonló felhívások - mutat rá a nyilatkozatot kommentálva a taszsz - ugyanazt a célt szolgálják, mint a nyugatnémet hadihajóépítésre vonatkozó korlátozások néhány hónappal ezelőtti feloldása.

Nmu 11. VT

a nyugatnémet haditengerészet fegyverzetkorszerűsítési programja hivatalos adatok szerint a nyugatnémet adófizetők több, mint 12 milliárd márkájába kerül. a hatalmas összeget hat új, rakétákkal és helikopterekkel felszerelt fregatt építésére, rakétanaszádok és 100 darab tornado, többcélú harci repülőgép és újrendszerű aknaszedő hajók beszerzésére költik.

pf mj kd

10.41 090181 1823

--

sk0023 4 300 mtik1023

Libia—csád - egyiptom

kairó, 1981. január 9. /mti/ - egyiptom - Libia és csád egyesülésének tervére válaszul - csütörtökön bejelentette, hogy nem kívánja tovább fenntartani diplomáciai képviselőjét a csádi fővárosban.

a kairói külügyminisztérium által kiadott közlemény szerint az egyiptomi kormány „nem látja értelmét a n,djamenai képviselő fenntartásának, mert az a jelenlegi körülmények között nem képes ellátni feladatát,, /a szomszédos Libiával több, mint két éve szünetelnek egyiptom diplomáciai kapcsolatai./

kairó ingerülten reagált Libia és csád egyesülésének bejelentett tervére. egyiptom a libiai támogatást élvező csádi kormányfővel szemben, az egykori hadügyminisztert, az ugynevezett északi fegyveres erőket vezető hísséne habrét segíti fegyverszállításokkal. a libiával szembeni ellenséges egyiptomi megnyilatkozások az elmúlt időszakban a szomszédos ország csáddal kapcsolatos állásfoglalását szemelték ki fő célpontul.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

-----
az egyiptomi kormány csütörtökön kiadott közleménye, akárcsak az elmúlt napokban elhangzott félhivatalos kairói reakciók,,kadhafi újabb összeesküvéseként,, tüntették fel Libia és csád egyesülésének tervét. kairó mindenekelőtt az afrikai országok figyelmét hívja fel,,kadhafi vágyálmainak veszélyességére,, kijelentve, hogy,,a tervbe vett egység a nyílt libiai katonai megszállás következményeként, és nem a két nép független akaratának megnyilvánulásaként,, jön létre.

Nuu

11. 05

bár a külügyminisztérium által kiadott közlemény ezt nem tartalmazza, a kairói sajtó kommentárjaiból világosan kitűnik, hogy egyiptom Libiát ez esetben is „a szovjet törekvések végrehajtójának,, tekinti „a világ e stratégiaioly érzékeny pontján,,. /rákos/

rg/dj ml kd

10.50 090181 1818

--

sk0024 4 230 mtik1024

japán - szovjetellenes hangulatkeltés

moszkva, 1981. január 9. /taszsz/ - a japán kormány legutóbbi határozata értelmében február 7-ét az „északi területek napjává,, nyilvánították. így nevezik bizonyos japán körök a szovjetunióhoz tartozó kuril-szigeteknek japán által követelt részét. ez a határozat - írja jurij vdovin a pravda pénteki számában - nem más, mint nyílt felhívás a szovjetellenes kampány fokozására, annak az állami politika rangjára való emelésére.

e politika alapvető irányvonala különösen a kormányon levő liberális demokrata pártnak a parlament mindkét házában tavaly aratott győzelme óta észlelhető. az országban felerősödött a szovjetellenes propaganda, amely elsősorban a „szovjet veszély növekedésének,, hangoztatásával, a szovjetunió külpolitikai céljainak eltorzításával próbál hatni a közvéleményre, és kelt hangulatot az „északi területek visszatérítése,, érdekében.

a japán kormány mindeddig úgy tett, mintha kívül állna e kampányon, átadva a vezető szerepet más katonai, politikai szervezeteknek és intézményeknek. a mostani határozat azonban megmutatta, hogy a kormány nemcsak jóváhagyja és ösztönzi a szovjetellenes kampányt, hanem kezdeményezője és szervezője is annak. úgy tűnik, a japán politikai életben azok az erők kerekednek felül, amelyek zsákutcába kívánják vezetni a japán—szovjet kapcsolatokat, és azt szeretnék elérni, hogy japán nyíltan szovjetellenes állammá váljon. az ilyen hozzáállás a szovjetunióval való kapcsolatokhoz veszélyezteti a térség biztonságát, és mindig megfelelő visszautasításban fog részesülni - jegyzi meg befejezésül a pravda kommentátora.

sm fm

11.00 090181 1650

Nuu

11. 05

--

sk0025 4 230 mtik1025

heti várható

a szerkesztőségek tájékoztatására!

-----
budapest, 1981. január 9. /mti/

- január 11., vasárnap: - jean francois-poncet francia
külgügyminiszter afrikai körútja során
angolába látogat /14-ig/.
- január 12., hétfő: - quitóban, ecuador fővárosában összeül az
andok-parlament /16-ig/;
- ziaul hak pakisztáni elnök négynapos hivatalos
látogatást tesz törökországban;
- január 13., kedd: - emilio colombo olasz külgügyminiszter négynapos
hivatalos látogatást tesz venezuelában.
- január 14., szerda: - nincs előrejelzés.
- január 15., csütörtök: - nincs előrejelzés.
- január 16., péntek: - megnyílik a türkmén kommunista párt xxii.
kongresszusa;
- folytatja munkáját az ensz-közgyűlés 35. ülészsaka.
- január 17., szombat: - nincs előrejelzés.
- január 18., vasárnap: - nincs előrejelzés.

fo kd

11.14 090181 1026

--

sk0026 4 230 mtik1026

ira - robbantások

London, 1981. január 9. /mti/ - az ir köztársasági hadsereg
/ira/ közölte, hogy az ő emberei hajtották végre a brit légierő
uxbridge-i laktanyájában a csütörtök esti és a tartalékosok londoni
laktanyája ellen a múlt héti robbantást. a csütörtök esti
merényletnek két sebesültje van. mivel a légierő járőre percekkel a
robbanás előtt riadóztatott, kiürítették a környéket, és elvonszolták
a benzines kannákat a robbanószerkezet mellől.

Nuu

12. 40

az ira ezekkel az angliai merénylettekkel felújította a fegyveres
erők „lágy célpontjai”, elleni hadjáratát. az uxbridge-i
laktanyában ugyanis csak adminisztráció és a légierő központi
zenekara állomásozik, ezért nem állt különösebb biztonsági őrizet
alatt. a hadügyminisztérium most fokozott biztonsági intézkedéseket
rendelt el az ilyen létesítmények védelmére is.

lb/so fm

11.16 090181 0855

--

sk0027 4 230 mtik1027

elítélt riporterek

bonn, 1981. január 9. /mti/ - börtönbüntetéssel és magas
pénzbírsággal sújtotta egy frankfurti bíróság a nagy példányszámu
bild-zeitung öt tulbuzgó riportereit. a jobboldali springer-
konszernhez tartozó szenzációhajhász bulvárlap munkatársai - egy
rendőrségi tipp alapján - betörték egy kábítószer-fogyasztással
gyanusított diák lakásába, és kompromittáló fényképeket loptak. a
fotók később megjelentek a lap hasábjain „a sachsenhauseni vámpir”,
aláírással.

1979. első napjaiban a frankfurti rendőrség rutinszerű
sajtótájékoztatója röviden utalt arra, hogy egy őrizetbe vett
fiatal ember kiskorú lányokat szoktatott kábítószerre, majd állítólag
vért vett tőlük és ezt itta. a bild-zeitung frankfurti
szerkesztőségének frissen kinevezett vezetője azonnal két
riporter-párost is megbízott az ügy felderítésével. az újságírókból
és fotóriporterekből álló csoport feltörte az elhagyottan álló lakás
ajtáját és husz fényképet vitt magával. a bild-zeitung januári
számaiban napokon át címlapon szerepeltek a törvénytelenül szerzett
fotók, befolyásolva a folyamatban lévő bírósági eljárást, és
lincs-hangulatot kelteve a lakosság körében.

a több, mint egyhónapos per során a riporterek cinikus módon a
„sajtószabadságra”, és a „tájékoztatási kötelezettségre”,
hivatkoztak. az államügyészség csak pénzbírság kiszabását javasolta,
a tárgyalásvezető bíró azonban 4-től 15 hónapig terjedő
börtönbüntetések is kiszabott, valamint 5.000-tól 15.000 márkáig
terjedő pénzbüntetésre kötelezte a vádlottakat. az összeg
a kábítószeres fiatalok megsegítésére alakult frankfurti társaság
számláját gyarapítja majd. az ítélet indoklásában a bíró a
rendőrséget is hibáztatta a „szenzációs”, nyomozási eredmények idő
előtti közzétételéért, ugyanakkor enyhítő körülménynek tekintette,

Nuu

12. 40

hogy a bulvársajtó munkatársai „folyamatosan erős konkurenciaharcban és állandó nyomás alatt állnak,, hogy kirívó történetekkel emeljék a lap olvasottságát, példányszámát, és ezzel a kiadó jövedelmét.

or/so fm

11.19 090181 2038

--

sk0028 4 230 mtik1028

pravda - price

moszkva, 1981. január 9. /taszsz/ - melvin price-nak, az amerikai képviselőház hadügyi bizottsága elnökének vezetésével amerikai küldöttség indult „tájékoztató utazásra,, a perzsa-öböl és az indiai-óceán térségébe. a tervek szerint a küldöttség a felkeresendő országok államfőivel és hadügyminisztereivel kíván találkozni. a washingtoni bejelentést kommentálva a pénteki pravda emlékeztet rá, hogy éppen a képviselőház hadügyi bizottsága javasolta az amerikai kongresszusnak, hogy szavazza meg a megfelelő pénzüsszeget a pentagon indiai-óceáni és perzsa-öbölbeli veszélyes terveinek megvalósítására.

az „amerikai tüzoltócsapat,, sürgős utazását a térségben kialakult „kritikus helyzet,, tette szükségessé. ezt pedig a szovjetunió és indiai a térségben levő külföldi katonai támaszpontok felszámolására felszólító szovjet-indiai közös nyilatkozatot - idézi a pravda a hadügyi bizottság elnökének szavait.

tettek közzé /idézte elő, amelyek

a látogatás célja price szerint az, hogy megismerjék az indiai-óceáni országok álláspontját a térségben növekvő amerikai jelenléttel, és az amerikai haditechnika tervbevetett elhelyezésével kapcsolatban. a véleményért - mutat rá a lap - nem kellett volna ilyen messzire utazni, hiszen mindez világosan kifejezést nyert jónéhány nemzetközi fórumon, többek között a térség 48 országának new york-i értekezletén. ennek legfőbb témája az indiai-óceán békeövezetté nyilvánításáról szóló ENSZ-határozat megvalósítása volt.

Nm 12. 40

az amerikai küldöttség utjának valódi célja egészen más, nevezetesen, hogy kellő nyomást gyakoroljon a térség államainak vezető köreire, és előkészítse a talajt a pentagon további kalandor terveihez.

pf mj

11.27 090181 1698

--

sk0029 4 230 mtik1029

gibraltár

madrid, 1981. január 9. /mti/ - további közeledés helyett megmerevedtek az álláspontok gibraltár kérdésében. Ian Gilmour brit Lordpecsétőr és José Pedro Pérez-Llorca spanyol külügyi csüörtörtöki madridi tárgyalásain. az ibériai-félsziget déli csücskén fekvő sziklatámaszpont kérdésében továbbra sem várható a tárgyalások közeli megindulása London és Madrid között, holott a két ország külügyminiszterének múlt évi lisszaboni megállapodása ezt helyezte

l sir

l sir államminiszter

mint Ian Gilmour Madridba érkezésekor kijelentette: „angol részről a gibraltárral szemben egy évtizeddel ezelőtti életbe léptetett spanyol blokádnak megszüntetését tekintik a tárgyalások előfeltételének. spanyol részről viszont mindaddig nem tartják lehetségesnek a blokádnak feloldását, amíg a spanyol állampolgárok - a jelenlegi rendelkezésekkel ellentétben - nem kapják meg a jogot arra, hogy éjszakára is gibraltárban maradjanak, ott lakást, ingatlant vásárolhassanak és letelepedjenek. Lehetetlen, hogy a spanyol területen fekvő gibraltárban - mondják - spanyol állampolgár ne rendelkezék legalább olyan jogokkal, mint egy közöspiaci ország állampolgára.

Sir Ian Gilmour kemény álláspontjára válasznak tekintik, hogy a brit vendéget madridi tartózkodása idején sem Adolfo Suárez miniszterelnök, sem I. János Károly király nem fogadta, holott ez általános szokás hasonló szintű nyugat-európai látogatások alkalmával.

leh/dj fm

11.28 090181 1433

Nm 12. 40

--

sk0030 4 230 mtik1030 /javítás:mtik1009 /

a szerkesztőségek figyelmében!

mai ks0020 mtik1009 sz. hírünk címében és az anyagban mindenütt
ürkomp helyett

ürrepülőgép

irandó.

zsa

12.01 090181 0268

--

sk0031 4 230 mtik1031

ndk állampolgárság - neues deutschland

berlin, 1981. januar 9. /mti/ - az nszk-ban „mind nagyobb szabású vita folyik egy olyan kérdésről, ami a hivatalos bonn véleménye szerint még csak nem is létezik: az ndk állampolgárságról,, - mutat rá a neues deutschland pénteki kommentárja.

az ndk vezető napilapja megállapítja, hogy e vita legújabb elemeként uwe ronneburger, az fdp elnökhelyettese jelentette ki a közelmúltban, hogy az ndk állampolgárság realitás, s bonn az 1972-ben megkötött ndk-nszk alapszerződéssel önálló államként elismerte a német demokratikus köztársaságot. ronneburger e kijelentéseit támadták mind a koalíció, mind pedig az ellenzék soraiból a német szövetségi köztársaságban.

„a szövetségi gyűlésben képviselt pártokban folytatódik a vita az ndk állampolgárságról. remélhetőleg végül az ésszerűség győzedelmeskedik azoknak a vágyálmai felett, akik nem hajlandók a realitásokból kiindulva gondolkodni és cselekedni. a ronneburger fellépése kapcsán az nszk közvéleményében fellobbant vita reményteljes jel azok számára is, akik biztató lépésekre várnak az ndk-nszk-kapcsolatok pozitív fejlődése érdekében. jó lenne ezt annak kifejeződéséként értékelni, hogy nem kevés azoknak a száma a szövetségi köztársaságban, akiknek az a véleményük: az ndk állampolgárságának tiszteltben tartása fontos hozzájárulás a két

de

német állam közötti viszony további normalizálásához, s egyben az enyhülési folyamat továbbviteléhez Európában,, - írja a neues deutschland.

„nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az nszk felelős körei - a nemzetközi jognak ellentmondva - továbbra is „vonakodnak tiszteltben tartani az ndk állampolgárságát,, - fűzi hozzá a berlini lap és hangsúlyozza: „két szuverén, egymástól független német állam létezik. vagyis arról van szó, hogy gondolkodzanak végre realisan az nszk-ban az ndk állampolgárság kérdéséről, ami hosszú távon egyébként is elkerülhetetlen számukra. ez kihatna a kétoldalú kapcsolatokon túl az európai békére, biztonságra és enyhülésre is.,,

ko/so mj

12.06 090181 2052

--

sk0032 4 230 mtik1032

d,urso-ügy /1. rész/

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1981. januar 9. /mti/ - a „vörös brigádok,, követelésére Olaszországban egy további terroristát helyeztek szabadlábra abban a reményben, hogy ezzel megmenthetik az elrabolt guido d,urso főbíró életét. fainának, a 19 évre elítélt terroristának a szabadon bocsátását a trani börtönben fogva tartott társai csikarták ki attól a bírói testülettől, amely az igazságügyminisztérium felügyeletével a börtönfelügyeletet gyakorolja.

sarti igazságügyminiszter bejelentette, hogy a bírák lépésével nem ért egyet, ellenintézkedést azonban nem tett. az olasz kormány egyik államtitkára bizalmasan közölte a l,unite egyik munkatársával, hogy a különféle hatalmi szervek a kormánytól önállósuló politikát folytatnak a d,urso-ügyben és nem tartják magukat ahhoz a direktívához, hogy nem szabad alkudozniok a terroristákkal. a kommunisták lapja „hallatlanul súlyosnak,, minősítette, hogy a parlamentben képviselt radikális párt vezetői közvetítői szerepre vállalkoztak az alkotmányos szervek és a trani börtönben fogva tartott „vörös brigádok,, között és „gyilkos elvtársaiknak,, nevezték a terroristákat. közvetítésükkel a trani börtönből újabb közlemény jött ki. ebben a terroristák azt követelték d,urso életének megkímélése fejében, hogy a legnagyobb olasz lapok teljes terjedelmében közöljék „proletár programjukat,,. ennek lényege

de

abban foglalható össze, hogy érkezettnek látják az időt az olasz proletariátus fegyveres felkeléséhez. bonyolult és hosszúra nyúló harcra számítanak. méltatják galvaligi csendőrtábornok meggyilkolását és újabb terrorakciókat helyeznek kilátásba. mindezt egy börtön falai közül, hatósági közreműködéssel és egy politikai párt közvetítésével teszik!

ebben a légkörben az olasz szociális mozgalom /msi/ nevű újfasista párt vezére, giorgino almirante „hadiállapot”, kihirdetését sürgette olaszországnak azokon a területein, amelyeket a leginkább sújt a terrorizmus. közölte, hogy pártja törvénytervezetet dolgozott ki a halálbüntetés visszaállítására.

a terrorizmus elleni harc kérdéséről újabb parlamenti vita kezdődött, ezúttal a képviselőházban. délelőtt az ülést felfüggesztették, mert a radikálisok azt követelték, hogy forlani miniszterelnök is jelenjék meg a teremben. /folyt./

se/im ng

12.20 090181 2330

--

sk0033 4 230 mtik1033

d,urso-ügy /2. rész/

sandro pertini köztársasági elnök pénteken délelőtt részt vett a szicíliai tartományi miniszterelnök, piersanti mattarella meggyilkolásának első évfordulója alkalmából palermóban rendezett megemlékezésen. /mattarella moro elvbarátja volt. feltételezhetően azért gyilkolták meg, mert össze akart fogni a kommunistákkal a sziget életének irányítására./

a l,unitá, az okp lapja pénteken szerkesztőségi cikkében így írt: „az a keserű igazság, hogy az, ami moro elrablása után nem sikerült a terroristáknak behódoló táborának, ezekben az órákban sikerrel kecsegtet. ha rést ütnének a köztársasági törvényesség falán, elismernék a terroristák politikai hatalmi szerepét, anarchiába sodorhatnák az országot. máris tény, hogy senki sem érezheti magát biztonságban. mindannyiunk élete veszélyben forog, veszélybe került a polgári együttélés. vajon nem értik az emberiségre apellálók, hogy a demokrácia sorsát a tábornokok

de

kezébe adhatják?, a kommunista lap nagyon súlyosnak látja az olaszországi helyzetet és sürgeti: haladéktalanul fordítsák vissza a folyamatot, nehogy elkerülhetetlenül a polgári demokratikus intézmények összeomlását megelőző szakaszba jussanak.

se/im ng

12.22 090181 1220

--

sk0034 4 230 mtik1034

nszk - szaudi fegyverexport /1. rész/

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1981. január 9. /mti/ - a nyugatnémet kormány fegyverexport-politikája heves vitát kavart bonnban. a kormányzó szociáldemokrata párton belül felháborodást keltett a hír, hogy schmidt kancellár korszerű páncélosok és más fegyverek szállítását ígérte meg szaud-arábiának.

a der spiegel című hamburgi hetilap a hét elején közölte, hogy schmidt - hosszas vonakodás után - tavaly novemberben ígéretet tett a bomba látogató szaudi külügyminiszternek rijad régóta bejelentett vásárlási igényeinek teljesítésére. szaudi részről cserében felajánlották, hogy rendkívül előnyös kamatfeltételekkel nagyvolumenű hitelt nyújtanak az nszk gazdaságának, az olajszállításokért bonn dollár helyett vegyi és acélipari termékekkel fizethet. ezen felül az arab állam készségét nyilvánította, hogy közvetlenül is részt vesz nyugatnémet vállalatok üzleteinek finanszírozásában. a szaudi vásárlási lista élén többszáz korszerű leopard-2 páncélos áll.

a der spiegel szerint schmidt anélkül tett ígéretet a kérés teljesítésére, hogy előzőleg saját pártja vagy a koalíciós partner szabaddemokraták vezetőivel konzultált volna. ezzel jelentős belpolitikai bonyodalmakat idézett elő: az spd még 1971-ből származó, majd 1980-ban megerősített határozata szerint a szociálliberális kormány nemzetközi válságterületekre nem exportálhat hadifelszerelést. a szociáldemokraták több parlamenti képviselője jelezte, hogy a törvényhozásban nem támogatná a szaudi export engedélyezését. a szabaddemokratákat - élükön genscher pártelnök-külügyminiszterrel - viszont sérti, hogy schmidt egyedül hozta döntését. az fdp arra is felhívja a figyelmet, hogy a szaud-arábiába irányuló fegyverexport maga után vonhatja izrael haragját és veszélyeztetheti washington közel-keleti politikáját.

de

bonni kormányzóvivők a hét közepén sietve közölték, hogy végleges döntések még nem születtek az ügyben. hans-jürgen wischnewski, az spd alelnöke viszont kétségbe vonta, hogy szaud-arábia „közvetlen válságkörzetnek”, számítana. ugyanakkor emlékeztetett arra, hogy a rijadi nyugat-barát rendszernek „nagy szüksége van bonn támogatására”, - mint ahogy az nszk-nak is létfontosságú a szaudi kőolaj zavartalan importja. /a nyugatnémet gazdaság kőolajszükségletének 29 százalékát ebből az arab államból fedezi./ /folyt./

or/so ng

12.56 090181 2398

--

sk0035 4 230 mtik1035

nszk - szaudi fegyverexport /2. rész/

a keresztény párti ellenzéknek nincs határozott álláspontja a kérdésben. alois mertes, a cdu-csu leszerelési és fegyverkezés ellenőrzési munkacsoport szóvivője csupán „az egyesült államok közel-keleti érdekeinek védelmében”, és „az izrael iránti erkölcsi kötelezettség nevében”, lépett fel és általánosságban támadta schmidt közel-keleti politikáját.

a chilének szánt tengeralattjárók exportjának botrányos kipattanása után alig néhány héttel másodsor is előtérbe került bonn fegyverexport-politikája. a belső gondokkal és exportproblémákkal küzdő nyugatnémet gazdaság hadilipari köreit támogatva a politikai vezetők arra hivatkoznak, hogy más nyugati szövetséges országok kormányai „sokkal kevesbé finnyásak”, az exportengedélyek kiadásában, mint a bonni kabinet.

or/zsa ng

12.58 090181 0843

--

sk0036 4 230 mtik1036

Lengyel szabad szombatok

varsó, 1981. január 9. /mti/ - a januári szabad szombatokra vonatkozó állásfoglalást közölték a pénteki központi varsói lapok.

a munka-, bér- és szociális ügyi minisztérium közleménye emlékeztet rá, hogy a kormány döntése értelmében januárban három szabad szombat lesz. a közlemény hangoztatja, hogy a kormány határozata mindenkire kötelező, tehát a hónap folyamán a munkanapnak nyilvánított szombatokon mindenkinek meg kell jelennie munkahelyén. aki ezt nem teszi, annak távolmaradása igazolatlan minősül.

a „szolidaritás”, szakszervezeti szövetség egyeztető bizottsága e közlemény nyilvánosságra hozatala előtt olyan értelmű határozatot fogadott el, amely állást foglalt valamennyi szombat és vasárnap munkaszüneti nappá nyilvánítása mellett.

kn/zsa mj ba kd

13.18 090181 0824

--

sk0037 4 230 mtik1037

a militarizálódás terhei kínában

moszkva, 1981. január 9. /taszsz/ - a társadalmi élet minden területének militarizálása, az átállás a hadigazdálkodásra, a lakosság sovinszta átformálása megszokott jelenség a mai kínában, amelynek vezetői a békét veszélyeztető háborús fenyegetések és provokációk nagyhatalmi, nacionalista politikájával irányítják az országot - írja a trud című szovjet lap. a cikk felhívja a figyelmet arra, hogy a kínai katonai célokra fordított közvetlen költségvetési kiadások 1977-79-ben mintegy 50 százalékkal növekedtek. a kínai fegyveres erők létszáma az utolsó öt évben mintegy 1.4 millió fővel, a harci repülőgépek száma 25 százalékkal, a harckocsiké 29 százalékkal, a tüzérségi fegyvereké pedig 134 százalékkal nőtt.

a kínaiak aktív kapcsolatban vannak a nyugati katonai- ipari komplexum képviselőivel. azt kívánják elérni, hogy a nyugat a kínai hadsereget modern fegyverekkel és haditechnikával lássa el. washingtoni számítások szerint a pekingi rezsim ellátása a modern hadviselés teljes eszköztárával mintegy 41-63 milliárd dollárba kerülne, és ez óriási hasznot hozna a katonai- ipari monopóliumoknak.

sk

„ a pekingi militarizmus malmában hatalmas összegeket őrlnek fel, amelyekre nagy szükség volna az ország gazdasági-társadalmi problémáinak megoldásában, - jegyzi meg a trud. kina mindössze a 125-ödik helyen áll a világranglistán az egy főre jutó nemzeti jövedelem tekintetében. az utóbbi husz évben a kínai munkások és tisztviselők reálbére évről- évre csökkent, és jelenleg a havonkénti átlagjövedelem 58.8 jüan /kb.450 forint/ körül mozog. egy munkaegység értéke falun ezidő alatt a harmadára csökkent, a parasztoknak a havi közös gazdálkodásból származó jövedelme pedig csupán 7 jüan /kb. 50 forint/ . mintegy 100 millió ember az országban rosszul táplált.

„ a kínai gazdaság militarizálódása fékezi a termelőerők fejlődését, az amugy is szűkös anyag-, munka- és pénztartalékok elfecsérléséhez vezet, és továbbra is nyomoruságos életkörülményekkel sújtja a dolgozókat., - vonja le a következtetést a trud.

sm ba bj

13.52 090181 2095

-.-

sk0038 4 230 mtik1038

kínai cáfolat

peking, 1981. január 9. /mti/ - Liao cseng-csi, a kínai országos népi gyűlés állandó bizottságának alelnöke pénteken megcáfolta azt a japán sajtóban közölt hírt, amely szerint je csien-jing marsallt felmentették a parlament állandó bizottságának elnöki tisztségéből.

Liao cseng-csi közölte, hogy a 84 éves je csien-jing továbbra is az állandó bizottság elnöke. jelenleg nem tartózkodik pekingben, mivel a téli hónapokat általában kantonban tölti.

a hivatalos kínai cáfolatra a japán parlament felsőházának tokunaga maszatosi felsőházi elnök vezette küldöttsége előtt került sor. a küldöttséget je csien-jing hívta meg pekingi látogatásra, de nem fogadta őket. Liao cseng-csi felajánlotta, hogy ha a japán küldöttség találkozni kíván je csien-jing marsallal, kész megszervezni, hogy kantonba utazzanak.

megfigyelők rámutatnak, hogy hasonló cáfolatra nem került sor pekingben hua kuo-feng pártelnök lemondásának, vagy lemondatásának kérdésében.

éb/im ba

13.54 090181 1002

-.-

sk0039 4 230 mtik1040

meghalt cronin

montreux, 1981. január 9. /mti/ - a svájci montreux-ben pénteken bejelentették, hogy a város közelében levő otthonában kedden, 84 éves korában elhunyt a. j. cronin, a két világháború közötti időszak egyik legnépszerűbb angol írója.

cronin orvosi pályán indult, de megrendült egészsége miatt fiatalon abba kellett hagynia a gyógyítást. skóciai lábadozása idején írta meg első regényét /hatter, s castle/, amely egycsapásra bestseller lett és 21 nyelven jelent meg. cronin szelid társadalombírálattal elegyedő érzelmes, fordulatos cselekményű regényeivel ettől fogva a középosztály divatos írója lett.

Legismertebb regényeinek témája többnyire orvosok pályafutása, az angol középosztály élete. magyarországon legnépszerűbb műve „réztábla a kapu alatt,, címmel jelent meg és egy fiatal orvos londoni pályakezdéséről szól.

cronint pénteken csendben eltemették.

lb/im ng

14.27 090181 0921

-.-

sk0040 4 230 mtik1041

pinto balsemao - eskütétel

Lisszabon, 1981. január 9. /mti-reuter/ - több, mint egy hónap után portugáliának ismét van kormánya - pénteken antonio ramalho eanes köztársasági elnök jelenlétében letette a hivatali esküt a szociáldemokrata francisco pinto balsemao, aki a december 4-én repülőszerecsétlenség áldozatává lett francisco sá carneiro utódjaként a szociáldemokraták, a kereszténydemokraták és a monarchisták részvételével alakította meg 18 tagú kormányát.

az ünnepélyes beiktatáson mondott beszédében pinto balsemao röviden vázolta kormányának kül-, bel- és gazdaságpolitikai elképzeléseit.

külpolitikai téren előtérbe helyezte portugália közös piaci belépésének megvalósítását 1983-ra, s azt ígérte, hogy az egk-tagsággal járó előnyök „tulszárnyalják majd a hátrányokat,, -

clé

feltéve, ha az ország mezőgazdasága, kereskedelme és ipara „képes lesz szembeszállni az európai kihívással,,.

pinto balsemao kilátásba helyezte, hogy kormánya „továbbra is elsőbbséget biztosít portugália hagyományos baráti és szövetségi kötetelének,, és ezután is aktív szerepet játszik a nato-ban. szükségesnek tartotta nyomatékosan hangsúlyozni lisszabon elnöklettségét, hogy „szoros kapcsolatokat létesít az arab világgal,,. beszédéből nem hiányoztak a szovjetuniót bíráló megjegyzések sem.

belpolitikai téren az új kormányfő - aki korábban ismételtelen élesen támadta eanes államfőt - kizárta korai választások megtartásának lehetőségét, mondván, hogy „az országnak nincs más lehetősége, mint a következő négy évre fenntartani a parlamenti többséggel rendelkező /jobboldali/ pártok szövetségét. hozzátette ugyanakkor, hogy „kulcsfontosságúnak,, tartja az 1976 évi alkotmány módosítását. szerinte „lényeges, hogy felszámolják a magánvállalkozást bénító adminisztratív fékek és utját állják az ipari protekcionizmushoz való visszatérésnek,,. /emlékeztet, hogy sá carneiro kormánya fő céljának az 1974-es polgári demokratikus forradalom vívmányainak felszámolását tekintette és számos gazdasági intézkedést hozott a nagytőke pozícióinak erősítésére./

pinto balsemao végül „négy évi szilárd kormányzást,, ígért - beleértve az inflációs ráta 16 százalékra történő leszállítását 1981-ben, a munkanélküliek számának csökkentését /különösen a fiatalok körében/ és az életszínvonal emelését.

bs/bj

15.07 090181 2337

-.-

sk0041 4 230 mtik1042

namibia-konferencia - swapo /1.rész/

kurucz jános, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

genf, 1981. január 9. /mti/ - a swapo felszabadítási szervezet reméli, hogy már a genfben zajló namibia-konferencián aláírhatja a tüzszünetet a délnyugat-afrikai országot törvénytelen megszállás alatt tartó pretóriai kormányzattal. theo ben-guirab, a swapo ensz-megfigyelője pénteki sajtóértekezletén leszögezte: a swapo teljes egészében elfogadja a világszervezet rendezési tervét, és nem követel módosításokat, így most már csakis attól függ a végső

clé

megállapodás megkötése, hogy a dél-afrikai kormányzat képviselői felhagynak-e időhuzó taktikájukkal, és a befolyásuk alatt álló namibiai „belső pártok,, szerepének felértékelését célzó sakkhúzásaikkal.

számos jele van annak, hogy a biztonsági tanács öt nyugati tagja /egyesült államok, kanada, nszk, franciaország és nagy-britannia/, az ensz namibiai rendezési tervének tényleges szerzői, mindenekelőtt a dél-afrikai rendszer tárgyalási pozícióinak javítására összpontosít. diplomáciai források szerint a nyugati hatalmak /különösen az európaiak/ a zimbabwében szerzett tapasztalataik alapján hajlandók lennének „lenyelni,, a swapo esetleges választási győzelmének következményeit, amennyiben a hatalmi változást nem selylik meg tulságosan a monopóliumok namibiai gazdasági érdekeltségei. ugyanakkor a nyugatnak stratégiai jellegű politikai érdekei forognak kockán afrika déli felében, és akár namibia bizonyos értelemben vett „feláldozására,, is hajlandók, hogy ne kerüljenek kellemetlen összeütközésbe a számukra ugyancsak fontos fekete-afrikai államokkal. ugyanakkor leghatalmasabb afrikai szövetségesük, a dél-afrikai köztársaság biztonságát is szem előtt kell tartaniuk. ennek az országnak hatalmas nyersanyagkincse van, és stratégiai fontosságú víziutak ellenőrizhetők onnan. érdemes figyelembe venni azonban azt is, hogy a pretóriai kormányzat a nyugati hatalmakkal szemben nem tulságosan tekintettel a namibiai rendezés nemzetközi fontosságára, és döntéseit inkább szeretné függővé tenni a belpolitikai erőviszonyok alakulásának kilátásaitól, mint szövetségesei érdekeitől. /folyt./

ku/zsa ba

15.09 090181 2176

-.-

sk0042 4 230 mtik1043

namibia-konferencia - swapo /2.rész/

a felszabadítási szervezet küldöttségétől származó értesülések szerint a swapo a rendezési tervnek a tüzszünet megkötését követő többhónapos átmeneti időszakra vonatkozó részleteiben több olyan elemet talál, amely inkább a megszálló hatalomnak kedvez. így például az ensz nem tisztázta, hogy egymáshoz képest milyen jogköre lesz a dél-afrikai főkormányzónak, és milyen az ensz főmegbizottjának. még ha a pretóriai kormányzat elfogadja is a tüzszünetet, az átmeneti periódusban számos kedvező manőverezési lehetősége nyílhat arra, hogy megpróbálja elősegíteni a befolyása

clé

alatt álló - az ENSZ által el nem ismert - namibiai pártok minél jobb választási szereplését. az említett forrás szerint a swapo annyira bizik választási győzelmében, hogy a rendezési terv hátrányai ellenére is határozottan támogatja a tüzszünet mielőbbi végrehajtását.

ku/zsa ba
15.11 090181 0904

-.-

sk0043 4 230 mtik1044

iráni-irak

beirut/bagdad/teherán/new york, 1980. január 9.
/taszsz/reuter/ap/upi/ - a bagdadban és teheránban kiadott pénteki hadijelentésekből kitűnik, hogy a khuzisztáni dizful és susanguerp, valamint tőlük északra fekvő ghilan-e-garb térségében nagyszabású csaták dőlnek az iráni és iraki erők között. teheráni állítás szerint az iraki csapatokat az észak-nyugati front teljes hosszában több kilométerre visszaszorították, bagdad szerint az irakiak tartják állásaikat.

teherán szerint az ellentámadás kezdete óta 1767 iraki katona vesztette életét, Irak 1736 elesett iránierről tud. saját veszteségeiket a harcoló felek lényegesen alacsonyabbnak tüntetik fel.

olof palme volt svéd miniszterelnök, aki kurt waldheim ENSZ-főtitkár megbízásából korábban már közvetíteni próbált a két fél között, január 13-án ismét a térségbe utazik - közölték csütörtökön a Világszervezet székhelyén.

kf pl bj

15.36 090181 0924

-.-

sk0044 4 230 mtik1045

európa didereg

róma, athén, bukarest, 1981. január 9. /mti-adn/ap/dpa/afp/ - szilárdan tartja állásait európa-szerte a kemény tél. olaszország földrengéssújtotta területein drámai órákat élnek át a sátrakban telelők, görögországban 13-ra emelkedett a kegyetlen hideg halál oszlopainak száma, csikszeredán mínusz 31 fokot mértek.

„a földrengéssújtotta területek lakosságának drámája gyorsan tragédiává fokozódik, - írja pénteken a paese sera. - nápoly, avellino, potenza és a többi, a novemberi katasztrófát átélt város és község lakosainak tízezrei még mindig sátrakban és lakókocsikban töltik az éjszakát. a lakókocsik a szó szoros értelmében hűtőszekrényé váltak a mínusz 15 fokos hidegben, a sátrak bármely pillanatban leszakadhatnak a rájuk nehezedő hó terhe alatt, az áramszolgáltatás gyakori kiesése megbénítja az életet, hiány van élelmiszerben és gyógyszerekben. falvak tucatjai napok óta megközelíthetetlenek, az utak nagy része járhatatlan.

a la repubblica arról tudósít, hogy gyorsan terjednek a különböző hüléses megbetegedések - különösen a gyermekek körében -, az állatállományt éhség és fagy tizedeli.

egész olaszországban tovább tart a kemény hideg. az osztrák határ közelében, alto adigéban /dél-tirol/ mínusz 28, a jugoszláv határmelléken, fusinéban pedig mínusz 20 fokot mértek. róma híres kutjai jégcsapokká változtak. több ember halálát okozta a kemény hideg - egy róma-közelében egy légzésbénult asszony meghalt, amikor a hóvihár okozta áramszünet miatt leállt a vastüdő, amelyben feküdt.

nápoly és potenza környékét pénteken hajnalban két kisebb földrengés rázkódtatta meg. nápolyban leomlott annak a szociális otthonnak egy szárnya, amely már december 16-ra virradóan kilenc embert temetett maga alá. ezuttal nem voltak áldozatok, de a hatóságok most teljesen kiürítették az épületet, amelyben 70, a novemberi földrengés következtében hajléktalanná vált család húzódott meg.

görögországban már 13 halottja van a kemény hidegnek. kétszáznál is több falut zárt el a hó a külvilágtól. akadozik a közúti és a légi közlekedés, kikötőkben kerestek menedéket a hajók.

romániában is tart a kemény tél - csikszeredán mínusz 31 fokot mértek, de erdély hidegzugaiban több helyen is 30 fokos a hideg. a kárpátokban a hótakaró vastagsága meghaladja az egy métert.

15.52 090181 2338

-.-

sk0045 4 230 mtik1046

a szerkesztőségek figyelmébe!

-----
mai ks0011 mtik1011 sz. hírünk rövid hírek utolsó /áramszünet/
című hír utolsó bekezdés 3 sorában a szöveg helyesen:

az áramszünet több mint másfél millió embert érintetett.

zsa

16.34 090181 0266

--

sk0046 4 230 mtik1047

francia csapatereősítések afrikában /1. rész/

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. január 9. /mti/ - pénteken délben párizsi
„felhatalmazott források”, bejelentették: franciaország
csapatereősítéseket küld a csáddal szomszédos közép-afrikai
köztársaságba, amelynek jelenlegi kormányát a francia ejtőernyősök
juttatták hatalomra a bokassa „császár”, ellen 1979 szeptemberében
végrehajtott államcsíny során.

a bejelentés legmeglepőbb része szerint erre a lépésre „azoknak
az afrikai országoknak /tehát nem egyszerűen a bangui hatóságoknak -
a tudósító/ a kérésére került sor, amelyekhez franciaországot
védelmi vagy katonai együttműködési szerződések kötik, a
fogalmazás arra utal, hogy a francia helyőrségek megerősítésére
afrika más nyugat-barát országaiban is sor kerül, miután ezekben az
államokban a párizssal szorosban együttműködő vezetők aggodalommal
fogadták a csádi fejleményeket, a csádi-libiai egyesülés tervét.

a „felhatalmazott források”, szerint a csapatereősítésre
vonatkozó, azonnali hatályú döntést csütörtökön az elysée-palotában
giscard d,estaing államfő elnökletével megtartott szűkkörű
tanácskozáson hozták. ezen robert galley együttműködési és
hadügyminiszter, montauduin tábornok, az elnöki hivatal vezérkari
főnöke, valamint a külügyminisztérium afrikai osztályának vezetője
vett részt. /francois-poncet külügyminiszter jelenleg éppen afrikai
köruton tartózkodik/.

al

megfigyelők szerint párizs lényegében már december eleje óta
igyekezett rávenni afrikai szövetségeseit, hogy közös fellépéssel és
hozzá intézett kérésekkel teremtsenek keretet a francia akcióhoz. a
francia afrika-politika felelősei eleinte az afrikai
egységszervezettől, majd a lagosi értekezlettől reméltek ilyen
állásfoglalást. miután ez elmaradt, sort kellett keríteni a
párizssal legszorosabban, katonailag is együttműködő afrikai
országok „kérésére”, /folyt./

bd/zsa ng

16.37 090181 1928

--

sk0047 4 230 mtik1048

francia csapatereősítések afrikában /2. rész/

az, hogy elsőnek közép-afrikai „helyőrségét”, erősíti meg
párizs, a megfigyelők szerint nem utolsósorban azzal magyarázható,
hogy ebben az országban david dacko hatalomra kerülése óta a helyzet
mítsem javult, sőt sok tekintetben tovább romlott. a francia sajtó
korábbi jelentései szerint mind a politikai, mind a gazdasági
helyzet kritikus és dacko már a lemondás gondolatával foglalkozott.
a csádra való hivatkozás sem változtat azon, hogy párizs a
csapatereősítéssel egyik leglelkötelezettebb, de egyben egyik
legingátagabb szövetségeseit is „alá kívánja ducolni”,

egyébként azután, hogy franciaország tavaly májusban 1200 főnyi
haderejét kivonta csádból, 850 embert ebből a kontingensből már
tavaly közép-afrikába, a bangui és a bouar-i támaszpontokra
irányítottak. közép-afrikán kívül franciaország szenegálban, az
elefántcsontparton és - dzsibutiban tart fenn katonai támaszpontokat
afrikai földön - az utóbbi az indiai óceáni francia flottának is
fontos bázisa.

a francia kardcsörtetéssel kapcsolatban a megfigyelők „a
libiának szóló figyelmeztetésen”, túl két motívumra hívják fel a
figyelmet. egyrészt párizst láthatóan aggasztja az a perspektíva is,
hogy eddigi „kliens-országai”, a reagan-adminisztráció hivatalba
lépése után washingtonhoz fordulnak támogatásért. ez szükségszerűen
a francia befolyás csökkenésére vezetne franciaország volt afrikai
gyarmatain, meghozzá eddig legbiztosabbaknak tekintett szövetségesei
körében.

al

kül

- 40 -

1981.01.09.

másrészt - a francia burzsoázia aggodalmait tükrözve - a polgári sajtó valóságos kampányt indított az elysée-palota ellen, azzal vádolva, hogy ellentmondásos afrikai, illetve arab politikája vezetett a mostani kudarcokhoz. ezért kényszerült a kormány arra, hogy elhatárolja magát az állami kölajvállalat libiával kötött kölajkutatói szerződésétől, és a mostani erődemonstrációval belpolitikailag is jó pontokat kíván szerezni államfő lehetséges szavazótáborában.

bd/zsa ng

16.47 090181 1999

--

sk0048 4 230 mtik1049

szathe

kabul, uj-delhi, 1981. január 9. /taszsz/ap/ - pénteken befejezte afganisztáni látogatását, s visszaérkezett hazájába ramcsandra szathe indiai külügyi államtitkár.

afganisztáni látogatása során fogadta őt babrak karmal, az afganisztáni népi demokratikus párt kb főtitkára, állam- és kormányfő, valamint sah muhammed doszt külügyminiszter. az afgán diplomácia vezetőjével folytatott tárgyalásokon egyéb kérdések mellett véleményt cseréltek az el nem kötelezett országok uj-delhiben megrendezendő külügyminiszteri konferenciájának napirendi pontjairól. az indiai hírügynökség feltételezi, hogy a tárgyalásokon szó volt a tervezett pakisztáni, iráni és afganisztáni háromoldalú tárgyalások megtartásának lehetőségéről is.

ti ba

16.48 090181 0758

--

l
kül

- 41 -

1981.01.09.

sk0049 4 230 mtik1051

Libia - csád

párizs, brüsszel, 1981. január 9. /afp/ap/reuter/ - abdelati el-obeidi a libiai legfelsőbb népi bizottság külkapcsolatokkal foglalkozó irodájának titkára csütörtökön este tripoliban tartott sajtóértekezletén - válaszul azokra a bírálatokra, amelyek a csádi-libiai egyesülési tervről a hét elején kiadott közleményt érték / elsősorban franciaország részéről / - kijelentette: „a két államnak joga van megállapodni az egyesülésre vonatkozó program kidolgozásában,, , majd hozzátette: „mindkét érintett fél szabadon dönthet az egyesülés kérdésében,,. obeidi közölte továbbá: „egyetlen más államnak sincs joga beavatkozni e kérdés eldöntésébe,,.

a jana libiai hírügynökség párizsban ismertté vált jelentése szerint a libiai politikus egyuttal kitért országára és a szomszédos tunézia közötti kapcsolatok javításának szükségességére is. libia -mondotta obeidi - kedvezően fogadta mohamed mzali tunéziai kormányfőnek hasonló értelmű javaslatát.

xxx

mintegy harminc belgiumban tanuló csádi diák pénteken reggel behatolt csád brüsszeli követségére és foglyul ejtette a személyzetet. az akcióval - mint azt a diákok szóvivője ujságírókkal közölte - tiltakozni kívánnak csád és libia tervezett egyesülése ellen. a diákok - tette hozzá - nem engedik szabadon a tuszokat, addig amig követeléseik nem jutnak a csádi hatóságok tudomására.

ág pl

16.58 090181 1385

--

sk0050 4 230 mtik1050

kelet-nyugati kereskedelem

moszkva, 1981. január 9. /taszsz/ - a stratégiai jellegű áruk kereskedelmével foglalkozó amerikai intézet csütörtökön közzétett jelentésében ellenzi, hogy nyugati cégek a jövőben együttműködjenek a szovjetunióval.

Km
A20

L
kül

- 42 -

1981.01.09.

az intézet felszólítja az egyesült államok illetékeseit, hogy az international harvester company és a caterpillar tractor company nevű cégeknek tiltsák meg a nyugat-szibériát nyugat-európával összekötő gázvezeték építésében való részvételt.

a jelentés a hidegháboru korszakának érveléséhez tér vissza. szerzőit nyilvánvalóan az ingerli, hogy a nyugat-európaiak nem fogadják szívesen az óceán tulpartjáról érkező rendreutasításokat, és nem mondanak le a szovjetunióval folytatandó, kölcsönösen előnyös együttműködésről.

pc ng

16.59 090181 0800

-. -

sk0051 4 300 mtik1052

okp kb - ellentétek /1.rész/

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1981. január 9. /mti/ - az olasz kommunista párt központi bizottságának kétnapos üléséről pénteken közleményt adtak ki. eszerint a testület jóváhagyta giorgio napolitanónak, a vezetőség és a titkárság tagjának előterjesztését a pártélet kérdéseiről, kiegészítve berlinguer főtitkár hozzászólásával. berlinguer beszédét még nem hozták nyilvánosságra.

a l, unitá, az okp lapja pénteken ismertette az előző napi felszólalásokat. pietro ingrao, a vezetőség tagja bátor megújulásra serkentette a pártot. arra buzdította elvtársait, hogy ne csak a nagy elődök gondolatait tanulmányozzák, hanem nézzenek a jövőbe is. fordulatot sürgetett a párt politikájában és nagyobb határozottságra szólította fel a vezetőséget. „fontos változásokra van szükség a párt szervezetében, a munkát, a tartalmat és a formákat illetően, vitáink lebonyolításában és döntéseink meghozatalában, - mutatott rá.

colajanni, a központi ellenőrző bizottság tagja úgy vélekedett, hogy az okp képessége a tömegek mozgósítására a hetvenes években sajnálatosan csökkent, bár egészen 1979-ig a párt egyre több szavazatot szerzett. elmondta, hogy sok új pártmunkás nem tudja, hogyan kell megszervezni egy tüntetést vagy sztrájkot, harci tapasztalata kimerül az értekezletekben. „nem lehet a munkásosztály politikai mozgósítása nélkül reagálni a rendszer súlyos válságára, megvédeni a munkahelyeket, - mondta a fiat-sztrájkra utalva.

Km
1725

L
kül

- 43 -

1981.01.09.

alessandro natta, a vezetőség tagja, a kb titkára szerint nem várhatnak újabb pártkongresszusig, hogy eldöntsék, milyen uton haladjanak. megismételte, hogy az okp „alternatív erőnek”, szánja magát a kereszténydemokrácia hatalmi rendszerével szemben. /folyt/

se/ve mp pk

17.57 090181 1783

-. -

sk0052 4 300 mtik1053

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

okp kb - ellentétek /2.rész/

az okp kb ülése - a jelek szerint - ismét érdemi határozat nélkül ért véget. egyes vélemények szerint csak arra volt jó, hogy felmérjék, ki mit ért a decemberi kb-ülésen jóváhagyott „demokratikus alternatíván”, és új irányvonalon. napolitano előterjesztését csak berlinguer kiegészítésével és natta „helyreigazításával”, sikerült elfogadtatni. napolitano ugyanis azt javasolta, hogy a „fordulatot”, a demokratikus centralizmus felülvizsgálása értelmében hajtsák végre. azzal érvelt, hogy a pártban ma már oly sok eszmei áramlat találkozik egymással, hogy „szabad nézetütköztetések”, nélkül nem biztosítható többé a demokratizmus. lényegében újabb lépést javasolt a párton belüli irányzatok, csoportok létjogosultságának elismerése felé.

ezt a kb nem fogadta el, de egyértelműen nem is utasította vissza. végülis megszavazta az előterjesztést. ingrao figyelmeztette napolitanót: inkább arra kellene összpontosítani, hogy mit kíván a tagság és mennyire képes követni a vezetőség állásfoglalásait, elképzeléseit, egyetért-e velük? többen kifogásolták, hogy a tagságnak követhetetlené válnak a kb ülései a szóáradat miatt. hiányolták a világos következtetéseket, a tiszta, leszűrt állásfoglalásokat, a mozgósításra alkalmas programot. egy felszólaló ennek hiányát különösen veszélyesnek minősítette olyan körülmények között, amelyekre az jellemző, hogy a jobboldal ellentámadásban van és egyik eszköze a terrorizmus. a felszólalók tulnyomó többsége abból indult ki, hogy a párt mai állapotában nem felel meg az új idők követelményének. de megannyi, egymást gyakran keresztező kiutat vázoltak föl. egy résztvevő így fogalmazott: „mintha arra számítanánk, hátha meggondolja magát a kereszténydemokrata párt és mégis kezét nyújt nekünk....”,

se/ve mp pk

18.39 090181 1859

Km 1900

-. -

sk0053 4 300 mtik1054 /embargó feloldásig! /

nyugat-berlini szenátus

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

nyugat-berlin, 1981. január 9. /mti/ - a szenátus általános újjászervezésével kívánja megmenteni a bukástól a nyugat-berlini spd-fdp szenátusi kormánykoalíciót dietrich stobbe, a város kormányzó polgármestere. az évvégi politikai botrányokban érintett három kormánytag - a polgármester szabaddemokrata helyettese, wolfgang lüder, valamint két szociáldemokrata szenátor, klaus riebschläger és harry ristöck lemondása után pénteken délután két további szenátusi helyen jelentettek be változást. lemondott erich patzold /spd/ egészségügyi szenátor és peter ulrich /spd/ belügyi szenátor is, akit ugyancsak széles körben támadtak a rendőrség erőszakos fellépései miatt a decemberi lakástüntetésekkor.

az spd és az fdp pénteken egyaránt megerősítette: 1983-ig - a jelenlegi parlament mandátumának lejártáig - fenn kívánja tartani a szenátusi koalíciót, nem változtatnak a szenátusi posztok jelenlegi elosztásán, s egyik párt sem kíván beleszólni abba, hogy a partner kiket jelöl e posztokra. stobbe közölte: „a szociálliberális koalíció új alapokon folytatja munkáját a városban.„, willy brandt, a nyugatnémet spd elnöke ebben teljes támogatásáról biztosította a nyugat-berlini szociáldemokratákat.

a nyugat-berlini spd képviselőcsoport az eddigi elnök, franz ehrke helyére klaus riebschläger volt pénzügyi szenátort választotta a csoport elnökévé, ami a volt szenátor korrupciós botrányban viselt felelőssége miatt visszahatetszést szült.

az új szenátorok elfogadásáról a berlini parlament január 15-én dönt. a koalíciónak mindössze 9 fős többsége van az ellenzéki cdu-val szemben, s a szavazás - tekintettel a két koalíciós párton belüli megosztottságra, a kiélezett frakcióharcokra, s a stobbe vezette szenátus nagy tekintélyvesztésére - korántsem eleve lefutott. a bejelentett változások azonban már most jelzik, hogy az spd-fdp koalíció jobbratulódással remél hatalmon maradni nyugat-berlinben.

ko/ve mp pk

18.56 090181 2020

ku
1920

sk0054 4 300 mtik1055

szuzuki

manila, 1981. január 9. /reuter/dpa/ - japán 100 millió dollárral járul hozzá az asean tagállamainak gazdasági fejlődéséhez - jelentette be pénteken szuzuki zenko japán kormányfő, aki 12 napos körutat tesz jelenleg a délkelet-ázsiai országok szövetsége /asean/ tagállamaiban.

szuzuki a fülöp-szigetek vezetőivel folytatott tárgyalásai befejeztével sajtóértekezletet tartott. hangsúlyozta, hogy japánnak érdekében áll a térség országainak gazdasági fejlődése, ezért tokió igyekszik ehhez hozzájárulni. a térség politikai problémáiról szólva kijelentette, hogy kormánya támogatja az asean-nak a kambodzsai kérdés rendezésére vonatkozó javaslatait, és japán mindaddig nem ujtja fel gazdasági kapcsolatait vietnammal, amíg az nem hajlandó részt venni egy nemzetközi kambodzsai-értekezleten.

a japán katonai kiadások 7,6 százalékos növelését érintő kérdésre válaszolva szuzuki tagadta, hogy országa ismét katonai nagyhatalom kívánna lenni és azt hangoztatta, hogy a katonai kiadásokat csak a védelmi szükségleteknek megfelelő mértékben kívánják emelni.

szuzuki zenko szombaton tovább utazik indonéziába, ahol szintén háromnapos látogatást tesz. vasárnap itt ünnepli 70. születésnapját.

pc mp pk

19.05 090181 1238

-♦-

sk0055 4 230 mtik1056

tuszügy

algir, 1981. január 9. /ap/ - a szerda óta algirban tartózkodó warren christopher amerikai külügyminiszter-helyettes pénteken újabb találkozáson vitatta meg az iránban őrzött amerikai diplomaták kérdését a vendéglátó ország képviselőivel. algéria - mint ismeretes - közvetítő szerepet játszik a tuszügyben.

ku
1940

az amerikai küldöttség elsősorban arról kívánja meggyőzni iránt, hogy carternek, a még hivatalban lévő elnöknek nincs joga felszabadítani és teheránnak átutalni olyan iráni betéteket, amelyeket bírósági ítélettel fagyasztottak be.

kf pl pk

19.31 090181 0579

--

sk0056 4 230 mtik1057

rövid hírek

bűvös kocka

London, 1981. január 9. /mti/ - a bűvös kocka nagy sikert aratott Angliában is. a játékgyártók és kereskedők országos szövetsége az „év játékának” jelölte, és 9 más játékkal együtt vetélkedik a kitüntető címért, amelynek odaitéléséről zsűri fog dönteni.

Laosz

vientiane, 1981. január 9. /taszsz/ - befejeződött a laoszi népi demokratikus köztársaság legfelsőbb népi tanácsának ülészsaka. a küldöttek egyhangulag jóváhagyták kaysone phomvihane miniszterelnök beszámolóját a kormány tevékenységéről, valamint elfogadták Laosz első, 1981-1985-re szóló ötéves tervének tervezetét.

ndk- ujságírók

berlin, 1981. január 9. /mti/ - eberhard heinrichet, a német szocialista egységpárt központi bizottságának póttagját választották meg pénteken a német demokratikus köztársaság ujságíró szövetségének új elnökévé. az eddigi elnök, harri czepek egészségi okokból vált meg tisztségétől.

alagut

madrid, 1981. január 9. /adn/ - pénteken madridban nyilvánosságra hozták marokkó és spanyolország közötti kooperációs megállapodás tervezetének szövegét az európát és afrikát összekötő alagut építéséről. az alagut gibraltáron keresztül haladna.

sl pl pk

19.42 090181 1225

--

1955

sk0057 4 230 mtik1058

rövid hírek

mies

szófia, 1981. január 9. /bta/ - herbert mies, a német kommunista párt elnöke pénteken elutazott szófiából. az nkp elnöke todor zsvikov, a bkp kb első titkára meghívására töltötte szabadságát Bulgáriában.

zsvikov - micotakis

szófia, 1981. január 9. /mti/ - todor zsvikov, a bolgár népköztársaság államtanácsának elnöke, pénteken szófiában fogadta konsztantin micotakis görög külügyminisztert, aki baráti látogatáson tartózkodik Bulgáriában. a baráti légkörű megbeszélésen, amelyen részt vett petr mladenov bolgár külügyminiszter is, megvitatották a két szomszédos ország közötti együttműködés továbbfejlesztésének kérdéseit, a nemzetközi élet időszerű problémáit.

jksz kb plénum

belgrád, 1981. január 9. /mti/ - január 22-re Belgrádba összehívták a jugoszláv kommunisták szövetsége központi bizottságának ülését. a plénum napirendjén a kollektív vezetésre, döntéshozatalra és munkára vonatkozó titói kezdeményezések gyakorlati megvalósításában elért eredmények összegzése és értékelése, valamint a jksz 1982 nyarán esedékes 12. kongresszusa előkészítésének kérdései szerepelnek.

vrhovac - garekan

belgrád, 1981. január 9. /mti/ - pénteken Belgrádban Joszip Vrhovec jugoszláv külügyminiszter és csinmai Garekan indiai külügyminiszter-helyettes az el nem kötelezett országok ez év február 9. és 12. között új-delhiben sorakerülő miniszteri értekezletének előkészületeiről tárgyalt. az indiai külügyminiszter-helyettes pénteken Belgrádból Algírba utazott.

vadászrepülőgép

London, 1981. január 9. /upi/ - pénteken Anglia keleti partjainál lezuhant az amerikai légierő egyik a-10 thunderbolt típusú vadászrepülőgépe, - jelentette be Londonban a brit hadügyminisztérium. a gép pilótájának sorsa ismeretlen.

Ku
2005

bomba

párizs, 1981. január 9. /upi/ - pénteken párizs előkelő 16. kerületében bomba robbant egy adóhivatal előtt. személyi sérülés nem történt, de megsemmisült a hivatal néhány dokumentuma. az épületben keletkezett tüzet a tűzoltók eloltották; egy gyanúsítottat őrizetbe vettek.

ur/ék/már ai pk

19.46 090181 2098

-.-

sk0058 4 300 mtik1059

haig /1.rész/

bkor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1981. január 9. /mti/ - „következetesség, kiszámíthatóság, egyensúly,, - ezeket a követelményeket állította az amerikai külpolitika elé alexander haig kinevezett amerikai külügyminiszter pénteken a szenátus külügyi bizottsága előtt elhangzott nyilatkozatában. ugyanakkor nem hagyott kétséget afelől, hogy az Egyesült Államok legfőbb külpolitikai feladatát a szovjetunióval való szembeszállásban jelöli meg.

alexander haig a szenátus külügyi bizottsága elé terjesztett husz oldalas jelentésének három oldalát szentelte a richard nixon volt amerikai elnök mellett eltöltött több éves ténykedésének és a watergate-ügyben játszott szerepének. azt hangoztatta, hogy akkori ténykedése mindig a törvények szabta keretek között maradt.

az amerikai politika céljai haig megfogalmazásában: „a szovjetunió erejének ellensúlyozása, a normális nemzetközi gazdasági légkör helyreállítása, a fejlődő országok gazdasági és politikai felnövése, a fejlődés elősegítése saját népeik javára, és a nemzetközi érintkezés ésszerű szabályainak biztosítása.,, haignek a szovjetunióval kapcsolatos állásfoglalása a reagan-kormányzatnak azt az igényét tükrözi, hogy a nemzetközi erőviszonyokat az egyesült államok javára változtassák meg. további tételei mögött az ájlexportáló országok megrendszabályozásának igénye, a fejlődő

Ku
2015

országokra gyakorolt amerikai befolyás növelésének szándéka fedezhető fel - általában az az igény, hogy a nemzetközi kapcsolatokat mindenütt az amerikai érdekeknek megfelelően szabályozzák. /folyt/

br/ve mp pk

19.58 090181 1619

-.-

sk0059 4 300 mtik1060

haig /2.rész/

haig állást foglalt az egyesült államok szövetségi kapcsolatainak javítása mellett - ugyancsak a szovjetunió „ellensúlyozása,, érdekében. a szenátorok kérdéseire válaszolva kifejtette: véleménye szerint az egyesült államok számára a fegyverzetellenőrzés „fontos, de nem sürgős feladat,,. a volt nato-főparancsnok külügyminiszter „igazságos és ellenőrizhető,, fegyverkorlátozási szerződés mellett foglalt állást, ami a jelenlegi körülmények között a salt-ii. szerződés elvetésével azonos. ronald reagan és párthívei ugyanis a választási kampány kezdete óta hevesen támadták a carter-kormányzat által aláírt szerződést, s az ellenőrizhető tényekkel ellentétben azt állították, hogy ez a több amerikai kormányzat által sokéves tárgyalásokon kimunkált megállapodás előnytelen az egyesült államok számára.

a későbbiekben haig azt is kifejtette, hogy reagan elképzeléseinek megfelelően az amerikai külpolitika a fegyverzetkorlátozás és általában a kelet-nyugati együttműködés kérdését szándékosan összeköti a „szovjetunió nemzetközi magatartásának,, befolyásolását célzó törekvésekkel. egy korábbi szenátusi meghallgatáson weinberger kinevezett hadügyminiszter a salt-tárgyalások legalább hat hónapos szüneteltetéséről beszélt.

az új külügyminiszter igen nagy teret szentelt a szovjetunió afganisztáni szerepével kapcsolatos nézeteinek, s közvetve bár, de elmarasztalta a carter-kormányzatot a gabonaembargóért és más „megtorló intézkedésekért,,. véleménye szerint hatékony politikát nem lehet napról-napra, futó napi igények alapján kialakítani. szavaiból kitűnt, hogy nem az agresszív amerikai fellépést, hanem annak „elégtelességét,, bírálja, s a jövőben „keményebb,, fellépést követel a szocialista országok nemzetközi tevékenységének korlátozására „minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával,,.

Ku
2015

haig általánosságban ellenzi a „korlátozott nukleáris háború”, elméletét, gyakorlatilag azonban nem zárta ki a hadszíntéri nukleáris fegyverek bevetését sem, hozzátéve, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetben „nem lát olyan konfliktust, amely ilyen lépést szükségessé tenné.” /folyt/

br/ve mp pk

20.01 090181 2157

-.-

v

sk0061 4 230 mtik1062

namibia - konferencia - kiegészítés

kurucz jános, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

genf, 1981. január 9. /mti/ - kurt waldheim, az ensz főtitkára pénteken elutazott genfből, miután személyes jelenlétével átsegítette a kezdeti akadályokon a szerdán megnyílt namibia-konferencia munkáját. emlékezetes: a dél-afrikai küldöttség a résztvevők státusának dolgában kifogásokat emelt, hogy ezzel is az időt huzza a számára kellemetlenül jött konferencián. waldheim new yorkba utazott, hogy részt vegyen az ensz-közgyűlés jövő csütörtökön kezdődő ülésén. a főtitkár pénteken még egyszer találkozott külön-külön a swapo és a dél-afrikai főkormányzó vezette küldöttséggel.

Kun
2038

a namibia sorsáról zajló konferencián pénteken beható konzultációk tárgyává tették az ensz ellenőrzése alatt végrehajtandó tüzszünet gyakorlati jellegű kérdéseit. elvben a tüzszünetet már elfogadták a harcban álló felek, a swapo felszabadítási szervezet és a namibiát megszálló dél-afrika, azonban hiányzik a megállapodás a végrehajtás időpontjáról. maritzi antissari finn diplomata, waldheim namibiai különmegbízottja ismertette a résztvevőkkel a tüzszünet ellenőrző erők, az untag felépítését. mind a plenáris ülések, mind a munkacsoportok tanácskozásai zárt ajtók mögött zajlanak. a demokratikus turnhalle szövetség, a dél-afrikai kormányzat befolyása alatt álló pártkoalíció küldöttségének köréből származó értesülések szerint pretoria a konferencia megtartását még eltűri, de a továbbiakban addig fogja akadályozni a rendezési terv végrehajtását, amíg annak elfogadására nem kényszerül igazán. különösen abban reménykedik, hogy az új amerikai kormányzat majd „jobban megérti helyzetét”, mint ez előző.

ku /jp pl pk

20.04 090181 1720

-.-

sk0062 2 300 mtik1063

haig /3.rész/

haig meghallgatását a szenátus külügyi bizottságában parázs vita előzte meg azokról az anyagokról, amelyek a republikánus politikus legalábbis ellentmondásos multbeli tevékenységére vonatkoznak. charles percy szenátor, a külügyi bizottság új vezetője jogi kifogásokkal megtagadta az együttműködést a bizottság demokrata tagjaival bizonyos anyagok beszerzésében. ezek az anyagok a hírek szerint azzal az állítólagos alkuval kapcsolatosak, amely gerald ford és nixon között jött létre, és amelynek alapján nixon megmenekült a bírósági felelősségrevonás elől a watergate-ügyben. a híresztelések szerint az alku megkötésében haig jelentős szerepet játszott, csakugy, mint a watergate-ügy anyagainak eltussolásában.

az amerikai külpolitika egységességére vonatkozó igényét az új külügyminiszter több ízben is hangsúlyozta; a külügyek irányítása az új kormányzatban kizárólag a külügyminisztérium vezetőjére hárul - szögezte le határozottan, hozzátéve: a nemzetbiztonsági főtanácsadó - richard allen - csupán „az elnöki munkacsoport egyik tagja lesz”. ronald reagan határozott támogatásáról biztosította a külügyminisztert ebben a szándékban, amely a külügyminisztérium és a nemzetbiztonsági hivatal legutóbb muskie és brzezinski esetében megoldhatatlannak bizonyult konfliktusát lesz hivatott kiküszöbölni.

Kun
2044

haig meghallgatása pénteken magyar idő szerint az éjszakai órákig húzódott. a meghallgatás első napja az új külügyminiszter korábban is ismert politikai arcképét azzal egészítette ki, hogy haig - elődjével ellentétben - meg sem kísérelte védelmébe venni az enyhülés tíz esztendejében elért eredményeket, világosan tudtul adta: kizárólag az egyesült államok érdekei szempontjából, nemzetközi befolyásának minden eszközzel való növelése érdekében veti latba nem lebecsülendő politikai tapasztalatait.

br/ve mp pk

20.11 090181 1862

--

sk0063 4 230 mtik1064

sindermann - apró

berlin, 1981. január 9. /mti/ - horst sindermann, az ndk népi kamarájának elnöke berlinben megbeszélést folytatott apró antallal, az országgyűlés elnökével, aki meghívására csütörtök óta többnapos látogatáson a német demokratikus köztársaságban tartózkodik.

a szívélyes, baráti légkörű találkozáson eszmecserét folytattak a két törvényhozó testület tevékenységéről, együttműködésük fejlesztéséről. egybenhangzóan kifejezésre juttatták azt az álláspontot, hogy a parlamentek közötti kapcsolatoknak elő kell segíteniük az enyhülési folyamat fenntartását és megszilárdítását, s ennek érdekében a katonai enyhülést szolgáló intézkedések meghozatalát. apró antal és horst sindermann nagyra értékelte az interparlamentáris unió 1980 szeptemberében, berlinben tartott 67. közgyűlését, amely újabb fontos ösztönzést adott a parlamentek együttműködésének a béke biztosítása érdekében.

a megbeszélésen részt vett dr. szalai béla, a magyar népköztársaság berlini nagykövete is.

ko/ve pk

20.29 090181 1024

Km
20.29

--

sk0064 4 230 mtik1065

franciaország - afrika

párizs, 1981. január 9. /mti/ - a francia televízió esti híradójának jelentése szerint pénteken már meg is kezdődött a francia katonai helyőrség megerősítése a közép-afrikai köztársaságban. a logisztikai művellet, amelynek keretében jaguar vadászbombázókat és a szárazföldi hadsereghez tartozó intervenció egységeket küldenek a csáddal határos afrikai országba, a televízió híradójának értesülése szerint mintegy két hétig tart. a tévéhíradóban ejtőernyősök, vadászbombázók voltak láthatók.

bd ai pk

20.40 090181 0546

--

sk0065 4 230 mtik1066

kieg. zsirov-micotakis-hoz - /lásd mtik1058 sz.rövidhír-összeállításunk 2. bekezdését/

szófia, 1981. január 9. /mti/ - a bolgár-görög gazdasági együttműködés bővítésének lehetőségei szerepeltek a napirenden a két ország külügyminiszterei szófiai tárgyalásainak második napján, pénteken. a tárgyalásokon, amelyeken andrej lukanov, miniszterelnök-helyettes és nikola todoriev, energetikai miniszter is részt vett, áttekintették az üzleti kapcsolatok bővítésének néhány konkrét kérdését is.

petr mladenov és konsztantinosz micotakis véleményt cserélt a balkánt, európát és a közel-keletet érintő több kérdésről. megvitatták a madridi találkozóval, a leszereléssel és az enyhüléssel kapcsolatos problémákat.

ék /jp ai pk

20.51 090181 0748

Km
21.00

--

sk0066 4 230 mtik1067

varsói együttes ülés ...

varsó, 1981. január 9. /mti/ - varsóban pénteken együttes ülést tartott a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottsága és a lengyel egyesült parasztpárt országos bizottságának elnöksége. a tanácskozáson mérlegelték azokat a javaslatokat, amelyek a legutóbbi, októberi ülésen előterjesztett közös programmal kapcsolatban hangzottak el. ez a program a két párt közös mezőgazdasági és élelmiszer-gazdasági terveit, célkitűzéseit tartalmazza, s az elmúlt két hónapban széleskörű vita tárgya volt.

a pénteki együttes ülésen áttekintették a falvak társadalmi, politikai és gazdasági helyzetét. szó volt a paraszti önkormányzat szerepének erősítéséről, a mezőgazdaság gépekkel és szolgáltatásokkal való ellátásának javításáról, a termőföldek jobb kihasználásáról. megvitatták a falusi lakosság életkörülményeinek javítására teendő intézkedéseket is. a lemp központi bizottsága és a lengyel egyesült parasztpárt országos bizottsága a közeli napokban irányelveket tesz közzé. a pénteki együttes ülésen a két párt vezető testületei felkérték a kormányt, hogy dolgozza ki a konkrét intézkedések programját.

... kn/ve ai pk

20.52 090181 1161

-.-

sk0067 4 230 mtik2001

elhunyt sztrelkov

szófia, 1981. január 9. /bta/ - szófiában pénteken, életének 68. évében elhunyt lozan sztrelkov, a bolgár távirati iroda vezérigazgatója, a neves közéleti személyiség, író és publicista 1962 óta állt a bolgár hirügynökség élén.

... ai pk

21.14 090181 0272

Km
2120

-.-

sk0068 1 230 mtik2002

olszowski beszéde /1.rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. január 9. /mti/ - lengyelország belső helyzetéről mondott rádió- és televíziós beszédet pénteken este stefan olszowski, a lemp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. hangsúlyozta, hogy a központi bizottság hatodik és hetedik plénümán elfogadott irányvonal változatlan, a megújulási folyamat teljes következetességgel folytatódik. a párt kilencedik kongresszusára készül, s a program, amelyet ott elfogadnak, szavatolni fogja, hogy ne ismétlődjenek meg a múlt hibái. a demokratikus megújulás egyaránt jelenti a szocialista demokrácia erősítését, de azt is, hogy fel kell lépni a szocialista állam intézményei ellen irányuló minden próbálkozás ellen. „szocialista állam vagyunk, és az is maradunk, - hangsúlyozta olszowski.

az ország belső helyzetéről szólva elmondta, hogy az utóbbi időben ismét növekedett a feszültség, amelynek egyik központi kérdése a szabadszombatok körül kialakult vita. egyesek odáig mentek, hogy egyoldaluan szabadszombatnak nyilvánították azokat a szombatokat is, amelyeket a kormány januárra munkanapként jelölt meg. azok, akik ezeket az önkényes kezdeményezéseket teszik, valójában politikai nyomást próbálnak gyakorolni a kormányra.

- vannak más, nyugtalanító jelek is. több vajdaságban, így jelenia gorában, wloclawekben, torunban és radomban egyes csoportok demonstratív módszerekkel, így például középületek elfoglalásával akarnak kikényszeríteni személyi változásokat különféle vajdasági vezető posztokon. a mazowsze körzet „szolidaritás” szervezetének bizonyos munkatársai ugynevezett közvéleménykutatást folytatnak gazdasági, politikai vezető káderekkel kapcsolatban. mindez olyan időben történik, amikor maga a párt vonja felelősségre azokat, akik részesei a múlt hibáinak. ezek az akciók, amelyeket különféle csoportok folytatnak, nem egyéb célt szolgálnak, mint a szocialista állam gyengítését. /folyt./

... kn ve pk

21.56 090181 1992

Km
2208

-.-

sk0069 2 230 mtik2003

olszowski beszéde /2.rész/

- nyilvánvaló, hogy az országnak rendre, nyugalomra van szüksége az előtte álló nagy feladatok megoldásához. ismételten ki kell jelenteni, hogy a párt támogatja a szocialista demokrácia fejlesztését, a párt a szakszervezetek tevékenységének megújulását, a tervezés és az irányítás reformját kívánja, ugyanakkor határozott „nem-et”, mond az anarchiára, a káoszra irányuló próbálkozásokra, „nem,-et” mond mindazoknak, akik a pártot, a szocialista államot, annak nemzetközi kapcsolatait támadják. „nem-et” mondunk minden ellenforradalmi szándékra, - hangsúlyozta olszowski, majd végezetül megerősítette: társadalmi nyugalom és rend nélkül „nem lehet megoldani Lengyelország problémáit,„

kn/ve pk

21.59 090181 0746

-.-

sk0070 4 800 mtik2005

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0030-ig

budapest, 1981. január 9. /mti/

sk0001 várható
 sk0002 közel-keleti körkép /1.rész/
 sk0003 közel-keleti körkép /2.rész/
 sk0004 közel-keleti körkép /3.rész/
 sk0005 salvador - újabb harci cselekmények
 sk0006 hírek latin-amerikából
 sk0007 fognövesztés
 sk0008 dühöngő majom
 sk0009 ürrepülőgép
 sk0010 ítéletidő kelet-bulgáriában
 sk0011 rövid hírek
     brasília: hajószerencsétlenség az amazonason
     lagos: trudeau nigériában
     london: merényletek
     bonn: nszk fegyverexport
     salt lake city: áramszünet
 sk0012 kínai párt - tekintélyvesztés

km

sk0013 haig - szenátus /1.rész/
 sk0014 haig - szenátus /2.rész/
 sk0015 kongresszusi palota
 sk0016 rövid hírek

    mantova: emberrablás
     istanbul: letartóztatások
     new york: waldheim felhívás
     szófia: bartók koncert

sk0017 kínai rágalmak - pravda
 sk0018 afganisztán /1.rész/
 sk0019 afganisztán /2.rész/
 sk0020 bartók évforduló a szovjetunióban
 sk0021 portugália
 sk0022 nyugatnémet haditengerészet
 sk0023 libia-csád-egyiptom
 sk0024 japán - szovjetellenes hangulatkeltés
 sk0025 heti várható
 sk0026 ira - robbantások
 sk0027 elitelt riporterek
 sk0028 pravda - price
 sk0029 gibraltár
 sk0030 javítás /szerk.fgy/
 ve

22.10 090181 1485

-.-

sk0071 4 800 mtik2006

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0031-sk0059-ig

budapest, 1981. január 9. /mti/

sk0031 ndk állampolgárság - neues deutschland
 sk0032 d,urso-ügy /1.rész/
 sk0033 d,urso-ügy /2.rész/
 sk0034 nszk - szaudi fegyverexport /1.rész/
 sk0035 nszk - szaudi fegyverexport /2.rész/
 sk0036 lengyel szabad szombatok
 sk0037 a militarizálódás terhei kínában
 sk0038 kínai cáfolat
 sk0039 meghalt cronin
 sk0040 pinto balsemao - eskütétel
 sk0041 namibia-konferencia - swapo /1.rész/
 sk0042 namibia-konferencia - swapo /2.rész/

km

sk0043 irán-irak
 sk0044 európa didereg
 sk0045 javítás /szerk, figy/
 sk0046 francia csapaterősítések afrikában /1.rész/
 sk0047 francia csapaterősítések afrikában /2.rész/
 sk0048 szathe
 sk0049 libia-csád
 sk0050 kelet-nyugati kereskedelem
 sk0051 okp kb - ellentétek /1.rész/
 sk0052 okp kb - ellentétek /2.rész/
 sk0053 nyugat-berlini szenátus
 sk0054 szuzuki
 sk0055 tuszügy
 sk0056 rövid hírek

London: büvös kocka
 vientiane: laosz
 berlin: ndk - ujságírók
 madrid: alagut

sk0057 rövid hírek
 szófia: mies
 szófia: zsvkov-micotakis
 belgrád: jksz kb plénum
 belgrád: vrhovec - garekan
 london: vadászrepülőgép
 párizs: bomba

sk0058 haig /1.rész/
 sk0059 haig /2.rész/
 ...
 ve

22.13 090181 1499

-.-

sk0072 4 800 mtik2007

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0060-sk0072-ig

budapest, 1981. január 9. /mti/

sk0060 a szerkesztőségek figyelmébe!
 sk0061 namibia - konferencia - kiegészítés
 sk0062 haig /3.rész/
 sk0063 sindermann - apró
 sk0064 franciaország - arika
 sk0065 kieg. zsvkov-micotakis-hoz
 sk0066 varsói együttes ülés

Ken

sk0067 elhunyt sztrelkov
 sk0068 olszowski beszéde /1.rész/
 sk0069 olszowski beszéde /2.rész/
 sk0070 tartalomjegyzék /1.rész/
 sk0071 tartalomjegyzék /2.rész/
 sk0072 tartalomjegyzék /3.rész/
 ve pk

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztette: kopreda dezső
 bochkor jeno
 patak károly

22.13 090181 0865

- v é g e -

Ken

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

-----
budapest, 1981. január 10. kül. s z o m b a t
-----

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. január 10. szombat /mti/

lagos: trudeau kanadai kormányfő tárgyalásai

genf: namibia-konferencia

djakarta: szuzuki japán kormányfő érkezése

szófia: micotakisz görög külügyminiszter megbeszélései

df kd

07.04 100181 0260

ck

-.-